

EEN STUDIE VAN DE TWEEDE BRIEF AAN DE KORINTIËRS

HANS DERCKSEN

WOORD VOORAF

De 2^e brief aan de Korintiërs behoort zeker niet tot de bekendste brieven van het Nieuwe Testament. De grote lijn van de brief is niet eenvoudig te ontdekken en ook de onderlinge samenhang van de verschillende gedeelten is zeker niet direct duidelijk. Wel wordt er veel uit deze brief geciteerd zoals:

- de innerlijke (mens) wordt van dag tot dag vernieuwd (4:16)
- Zo is dan wie in Christus is een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen (5:17)
- Vormt geen ongelijk span met ongelovigen (6:14)
- want de wapenen van onze veldtocht zijn niet vleselijk, maar krachtig voor God tot het slechten van bolwerken (10:4)
- Mijn genade is u genoeg, want de kracht openbaart zich eerst ten volle in zwakheid (12:9)

Vooraf de laatste tekst wordt veel geciteerd voor allerlei situaties. Minder bekend is de samenhang waarin dergelijke teksten staan. Waarom schreef Paulus dit aan de Korintiërs? Wat was er aan de hand? Juist deze en andere vragen motiveerden mij om ook deze brief eens wat grondiger te gaan bestuderen en met de zaken die ik gevonden heb hoop ik ook anderen van dienst te zijn. Deze studie beoogt dus een uitleg van deze prachtige brief en ook wat helderheid te brengen in de structuur ervan. Ook de indeling die zichtbaar gemaakt is in de inhoudsopgave kan de lezer helpen om de grote lijn te zien, evenals de samenvatting aan het eind van elk hoofdstuk.

Natuurlijk wordt ook de praktische toepassing niet vergeten en ik denk daarbij vooral aan de laatste vier hoofdstukken waar het optreden van Paulus tegenover tegenstanders centraal staat. Voor ons is dan van belang wat we kunnen leren van dit optreden van Paulus.

De studievragen die bij elk hoofdstuk horen kunnen ons helpen om de aangeboden stof beter te verwerken en ook verder na te denken over de toepassing.

Geprobeerd is om de schrijfstijl eenvoudig te houden en niet allerlei theologische zaken grondig uit te diepen. Degene die dat wel zou willen doen wordt verwezen naar het boek dat genoemd is onder geraadpleegde literatuur. De apostel Paulus zal zich, naar ik aanneem, bij het schrijven van deze brief niet bewust zijn geweest dat zijn brief studiemateriaal zou opleveren voor vele generaties gelovigen na hem en uiteindelijk gerekend zou worden tot het woord van God.

Ik spreek hier tenslotte de wens uit dat ook deze studie mag bijdragen tot de opbouw van de gemeente van onze Here Jezus Christus.

Hans Dercksen

Zoetermeer, november 2009

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Bij het schrijven van deze studie is vooral gebruikt:

Exposition of the Second Epistle to the Corinthians van Simon J. Kistemaker

Dit zeer uitgebreide naslagwerk geeft een schat aan informatie en wel in het bijzonder over de achtergronden van de verschillende problemen in de gemeente te Korinte. Andere geraadpleegde boeken zijn steeds vermeld bij de verwijzingen aan het einde van elk hoofdstuk.

De bijbelvertaling die standaard gebruikt is, is de NBG-vertaling van 1951.

NOTATIE EN SPELLING

De notatieconventies worden verduidelijkt met voorbeelden:

3:15 (zonder aanduiding van het bijbelboek) betekent: 2 Kor. 3:15. De aanduiding 2 Kor. staat er toch weer bij als het weglaten hiervan aanleiding geeft tot verwarring.

Wanneer de verwijzing niet betrekking heeft op de tweede Korinte-brief dan staat het bijbelboek erbij vermeld (bijv.: Ef. 5:23).

[5] verwijst naar de 5^e notitie aan het einde van het hoofdstuk.

Verder is gekozen voor de moderne schrijfwijze voor Korinte: Korinte

(VEEL) GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AD	Anno Domini (in het jaar des Heren)
ASV	American Standard Version
AV	Authorized Version (King James)
bijv.	bijvoorbeeld
GNB	Groot Nieuws Bijbel
i.h.b.	in het bijzonder
m.b.t.	met betrekking tot
m.i.	mijns inziens
NBG	Nederlands Bijbel Genootschap
NBV	Nieuwe Bijbel Vertaling
NIV	New International Version
NT	Nieuwe Testament
OT	Oude Testament
RD	Reformatorisch Dagblad
SVV	Staten Vertaling

INHOUDSOPGAVE

0. INLEIDING	7
0.0 Meerdere brieven en bezoeken.....	7
0.1 Doel van de brief.....	7
0.2 Plaats en tijd van schrijven	8
0.3 Samenvatting	8
0.4 Studievragen	8
1. GROET EN DANKZEGGING (1:1-11)	10
1.0 Groet.....	10
1.1 Dankzegging.....	10
1.2 Troost.....	13
1.3 Samenvatting	14
1.4 Studievragen	14
2. REISPLANNEN (1:12-2:13)	16
2.0 Inleiding.....	16
2.1 Eigen roem?	16
2.2 De dag van onze Here Jezus	17
2.3 Andermaal een genadegift	18
2.4 Waarom wijzigde Paulus zijn plannen?	18
2.5 Lichtvaardig handelen?	19
2.6 Mocht Paulus op zijn besluit terugkomen?	20
2.7 De liefde van Paulus voor de gemeente	21
2.8 Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend	21
2.9 De ongerustheid van Paulus	22
2.10 Samenvatting	22
2.11 Studievragen	22

3. DE APOSTOLISCHE BEDIENING (2:14-7:5).....	24
3.0 Inleiding.....	24
3.1 Gode zij gedankt.....	24
3.2 Uit zuivere bedoelingen.....	25
3.3 Een bijzondere brief.....	25
3.4 Dienaren van een nieuw verbond.....	25
3.5 Heerlijkheid	27
3.6 Drie aspecten van de bediening.....	28
3.7 Eeuwigheidsperspectief.....	30
3.8 Niet meer naar het vlees.....	33
3.9 De genade niet vergeefs ontvangen	35
3.10 Onze heiligheid volmaken.....	37
3.11 Gunt ons plaats.....	41
3.12 Samenvatting	41
3.13 Studievragen	42
4. DE KOMST VAN TITUS (7:5-7:16).....	44
4.0 Wat vooraf ging	44
4.2 Samenvatting	45
4.3 Studievragen	45
5. DE COLLECTE (8:1-9:15)	46
5.0 Inleiding.....	46
5.1 Genade in het geven	46
5.2 Verdere aansporing tot geven	47
5.3 Waarom werden de broeders vooruitgezonden?.....	48
5.4 Samenvatting	49
5.5 Studievragen	49

6. OPTREDEN TEGENOVER TEGENSTANDERS (10:1-13:13)	50
6.0 Inleiding.....	50
6.1 Wat weten we van deze tegenstanders?.....	50
6.2 Het gevaar voor de gemeente	51
6.3 De verdediging van Paulus	53
6.3.1 Weerlegging van argumenten.....	53
6.3.2 Met tegenzin roemen.....	54
6.3.3 Een krachtige vermaning voor de misleide Korintiërs.....	57
6.4 Wat kunnen we hiervan leren?	61
6.5 Slot	63
6.6 Samenvatting	63
6.7 Studievragen	63

0. Inleiding

0.0 Meerdere brieven en bezoeken.

De apostel Paulus heeft meerdere brieven geschreven aan de gemeente te Korinte, maar hiervan zijn er maar twee aan ons overgeleverd. Zo is 1 Korintiërs niet de eerste brief aan deze gemeente. Paulus schrijft immers in 1 Kor. 5:9: 'Ik schreef u reeds in mijn brief' Aan onze 1^e brief gaat dus in ieder geval nog een andere, ons niet overgeleverde brief, vooraf. Mogelijk zijn er nog meer brieven geweest maar daarover is ons niets bekend. De 'tweede' brief aan de gemeente is onze 1 Korintiërs. De aanleiding voor deze brief waren de berichten van de huisgenoten van Chloë over de ontstane verdeeldheid in de gemeente (1 Kor. 1:12). Daarnaast waren er nog een aantal andere zaken in deze gemeente die Paulus wilde corrigeren. Zo was er sprake van hoererij in de gemeente (1 Kor. 5) en er waren gemeenteleden die rechtszaken ten elkaar hadden (1 Kor. 6), er was misbruik bij het Avondmaal en nog een aantal andere zaken waarover in een eerdere studie [1] al geschreven is.

De volgende brief staat bekend als de Tranenbrief [2] en [5], die ons niet overgeleverd is. In . 3:4 schrijft Paulus:

Want in zware druk en beklemdheid des harten heb ik u onder vele tranen geschreven.....

Het is duidelijk dat dit niet op de eerste brief van toepassing is omdat in deze brief geen sprake is van een dergelijke houding. Het zal dus een brief zijn die 'tussen' de eerste en de tweede brief geschreven is. De aanleiding voor het schrijven van deze brief was een teleurstellend tweede bezoek dat Paulus aan de gemeente te Korinte gebracht heeft. Hij schrijft immers:

2 Kor. 2:1 Dit heb ik mij echter stellig voorgenomen: niet weder in droefheid tot u te komen.

Paulus is dus al een keer in droefheid tot de gemeente gekomen. De aanleiding hiervoor waren waarschijnlijk de slechte berichten die Timoteüs aan Paulus overgebracht had nadat hij uit Korinte weer terugkeerde naar Efeze. Het daarop volgende bezoek van Paulus aan de gemeente zal voor hem teleurstellend verlopen zijn

De volgende brief is de ons bekende 2^e Korintebrief. Uit 7:6 blijkt dat Titus aan Paulus goede berichten over de gemeente te Korinte heeft gebracht. De Tranenbrief heeft zijn uitwerking blijkbaar niet gemist. De problemen met de binnengedrongen valse leraren zijn echter niet over en in de laatste hoofdstukken van deze brief wijdt Paulus hier zijn bijzondere aandacht aan. Ook kondigt hij aan (13:1 en 2) dat hij de gemeente voor de derde maal zal bezoeken. Voor een meer uitgebreide behandeling van de verschillende brieven en bezoeken zij men verwezen naar [3] en [5].

0.1 Doel van de brief

Met welk doel schreef Paulus de tweede Korinte-brief? Dit doel kan m.i. kortweg omschreven worden als ‘de verdediging van zijn apostolische bediening’. Zo’n omschrijving roept weer vragen op:

- Tegenover wie moet de apostel zich verdedigen?

en nog belangrijker is de vraag:

- Moet Paulus zichzelf wel verdedigen.?

In de gemeente te Korinte waren valse leraren binnengeslopen die zich voordeden als apostelen en met schijnargumenten de bediening van Paulus ten opzichte van de Korintiërs in diskrediet brachten. De reden dat Paulus zichzelf hiertegen verdedigt is niet dat zijn persoonlijk belang wordt aangetast maar dat de geloofwaardigheid van het evangelie op het spel staat. In 11:4 schrijft Paulus:

Want indien de eerste de beste een andere Jezus predikt, die wij niet hebben gepredikt, of gij een andere geest ontvangt, die gij niet hebt ontvangen, of een ander evangelie, dat gij niet hebt aangenomen, dan verdraagt gij dat zeer wel.

Valse leraren brengen een vals evangelie en daarom was Paulus er alles aan gelegen om de geloofwaardigheid van zijn bediening bij de Korintiërs te bevestigen. De verdediging van Zijn apostelschap vinden we vooral in de hoofdstukken 10 t/m 13. In de eerste zes hoofdstukken komt in het bijzonder een beschrijving van het karakter van Paulus’ bediening aan de orde. In hoofdstuk 7 schrijft Paulus hoe hij vertroost werd door de komst van Titus en ook door het goede nieuws dat hij had over de gemeente te Korinte. terwijl de hoofdstukken 8 en 9 gaan over de inzameling voor de heiligen. Door het verschil in toonzetting tussen de eerste negen en de laatste drie hoofdstukken hebben sommige geleerden getwijfeld over de oorspronkelijke eenheid van de 2^e Korinte-brief. Deze twijfel is echter niet goed te rechtvaardigen maar mogelijk heeft Paulus de brief in fasen geschreven [4] en [5].

0.2 Plaats en tijd van schrijven

De 2^e Korintebrief is vermoedelijk geschreven in 56 na Chr. te Filippi in Macedonië [6].

0.3 Samenvatting

De 2^e Korintebrief is een vooral een verdediging van de apostolische bediening van Paulus. Deze verdediging was nodig omdat valse leraren de gemeente waren binnengedrongen die een vals evangelie brachten en de bediening van de geestelijke vader van de gemeente ondermijnden. Verder beschrijft Paulus het karakter van zijn bediening en moedigt de gemeente aan de kollekte voor de armen in Jeruzalem uit te voeren.

0.4 Studievragen

1. Welke ervaring hebt u met de verdediging van het evangelie tegen kwaadaardige aanvallers?
2. Hoe gaat u om met kritiek en roddel over uw persoon?

Verwijzingen

1. *Hans Dercksen, Een studie van de eerste brief aan de Korintiërs, persoonlijke studie, Zoetermeer, 2005*
2. *Simon J. Kistemaker, Exposition of the Second Epistle to the Corinthians, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.6*
3. *Ibid, pag. 3-15*
4. *Ibid, pag. 15*
5. *De briefwisseling van Paulus en de Korintiërs, Artikel van drs. G. van Veelen, Studiebijbel Nieuwe Testament, Digitale editie 2005, Centrum voor Bijbelonderzoek, Veenendaal*
6. *Simon J. Kistemaker, Exposition of the Second Epistle to the Corinthians, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.18*

1. Groet en dankzegging (1:1-11)

1.0 Groet

Evenals in de 1^e brief vermeldt Paulus hier dat hij een apostel is door de wil van God. Voor deze brief heeft dat echter een bijzondere betekenis omdat er nu in de gemeente mensen waren die zijn apostelschap op zijn minst in twijfel trokken. Later wordt hier uitvoerig op ingegaan. De groet (van Paulus en Timoteüs) wordt hier weer gegeven in de vorm van de al bekende zegenbede. Kistemaker [1] merkt hier verder twee zaken bij op:

- Genade en vrede komen (uiteindelijk) van God de Vader en van de Heer Jezus Christus
- De lezers van de brief zijn kinderen van God. Hij gebruikt immers de uitdrukking **onze** Vader.

1.1 Dankzegging

De brief begint met een dankzegging in de vorm van lofprijzing zoals Paulus trouwens in al zijn brieven (uitgezonderd Galaten) doet.. Hier wordt een werkwoordsvorm van eulogeō gebruikt dat de betekenis heeft van ‘prijzen’ wanneer het op God betrokken wordt [1]. Het is goed om met lofprijzing te beginnen ook al zijn er veel ‘drukkende’ zaken op ons hart. God wordt hier ook genoemd de Vader der barmhartigheden en de God aller vertroosting. God wordt door velen niet als barmhartig gezien (als er dan een God is waarom gebeurt dan dit en dat?) De Heer Jezus laat o.a. in Lukas 6:36 zien dat God wel degelijk barmhartig is:

Luk. 6:36 Weest barmhartig, gelijk uw Vader barmhartig is.

Hier wordt hetzelfde Griekse woord voor barmhartig (oiktirmoon) gebruikt als in 1:3. Let erop dat er staat die ons troost in al onze druk. Om Gods vertroosting te ervaren moet er eerst druk zijn. Hoewel niemand verdrukkingen van nature op prijs stelt komt er wel de zegen van Gods bijzondere troost uit voort. God bespaart ons niet voor alle verdrukking. Hand. 14:22 zegt zelfs dat we door vele verdrukkingen het Koninkrijk van God moeten binnengaan. Maar in de verdrukkingen geeft Hij vaak bijzonder blijk van Zijn aanwezigheid en zijn medeleven. In Hand. 9:4 zegt de Heer Jezus tot Paulus:

Saul, Saul, waarom vervolgt jij Mij?

Een ‘bijkomende’ zegen van verdrukking en vervolging staat ook in 1:4: we kunnen anderen troosten met dezelfde troost waarmee we zelf door God vertroost zijn. Wat we zelf ervaren hebben kunnen we ook doorgeven aan anderen. Als we ervaren hebben hoe God ons in een bepaalde situatie te hulp is gekomen dan kunnen we ook anderen hiermee veel beter bemoedigen dan wanneer alles in ons leven ‘gladjes’ verloopt.

De apostel verbloemt niet dat hij en zijn medewerkers veel moeten lijden voor de naam van Jezus (1:5). Dit had de Heer hem ook uitdrukkelijk voorzien (Hand. 9:16). Maar tegelijkertijd ervaren ze Gods overvloedige vertroosting waarvan ook de gemeente te Korinte profijt heeft. De gemeente leert van het voorbeeld van Paulus en zijn medewerkers in moeilijke

omstandigheden en hierdoor wordt de gemeente bemoedigd en versterkt. Dezelfde God en Vader die Paulus en zijn medewerkers door de moeilijkheden heen helpt, komt ook de gemeenteleden te Korinte te hulp in hun problemen.

We kunnen ons afvragen wat voor lijden de Korintiërs ondergingen en op welke manier ze blijkbaar de vertroosting ervoeren (1:6,7). We lezen in het N.T. niets over een directe vervolging van deze gemeente. We mogen echter wel aannemen dat er bepaalde spanningen waren tussen de gemeente en de hun omringende heidense maatschappij met zijn immorele en occulte praktijken. Ook binnen de gemeente waren er spanningen. Er was verdeeldheid (1 Kor. 3), er was immoraliteit in de gemeente (1 Kor. 5), er waren misbruiken bij het Avondmaal, er was de sociale druk van familieleden en vrienden om weer deel te nemen aan de offermaaltijden in de tempels (1 Kor. 8 ev.), dwaalleer bedreigde de gemeente (1 Kor. 15) terwijl later valse apostelen ook nog voor verwarring zorgden in de gemeente (2 Kor. 10 ev.). In deze zin hadden veel gemeenteleden deel aan het lijden. Ze hadden echter evenzeer deel aan de vertroosting. Deze vertroosting ervoeren ze, naar ik meen, in ieder geval op twee manieren:

- Zoals boven al genoemd putten ze moed uit de vertroosting die Paulus en zijn medewerkers ontvingen
- Ongetwijfeld ontvingen ze ook, op de een of andere manier, vertroosting van de inwonende Heilige Geest (die ook wel de Trooster wordt genoemd)

Welke hoop spreekt Paulus uit in vers 1:7? Mijns inziens dezelfde hoop als in 1 Kor. 1:8, namelijk dat de gemeenteleden zullen blijven bij het geloof. Paulus baseert zijn hoop op wat hij waargenomen heeft: God is met hen bezig en dat blijkt zowel uit het hun toegemeten lijden als ook uit de vertroosting die ze ontvangen.

Vervolgens vertelt Paulus toch iets over de verdrukking die zij (Paulus spreekt hier steeds in de wij-vorm, ik ga er dus van uit dat Paulus hier ook zijn metgezellen bij betreft) in Asia (ongeveer het tegenwoordige Turkije, zie onderstaand kaartje), ervaren hebben.

Bible Mapper 5.1

Er wordt niet vermeld om wat voor soort verdrukking het gaat. Kistemaker [3] noemt eerst vier zaken die er blijkbaar niet mee te maken hebben:

1. Het oproer veroorzaakt door Demetrius (Hand. 19:23-41). Maar uit dit gedeelte blijkt dat Paulus niet direct bij dit oproer aanwezig was (vers 30).
2. Het vechten met de wilde beesten (1 Kor. 15:32). Er zou gedacht kunnen worden dat Paulus voor de leeuwen geworpen was. Maar voor een Romeins staatsburger was dit niet toegestaan. Daarom moet dit vechten zeer waarschijnlijk figuurlijk worden opgevat.
3. Gevangenschap door de Romeinse autoriteiten (11:23). Dit kan onmogelijk als een doodsgevaar worden opgevat (11:10) evenals het volgende:
4. De doorn in het vlees (12:7-10). Ook hier blijkt nergens dat dit levensbedreigend was.

Kistemaker suggereert dat het doodsgevaar waarschijnlijk te maken heeft met wat er in 1 Kor. 11:24 en 25 staat:

*24 Van de Joden heb ik vijfmaal de veertig-min-een-slagen ontvangen,
25 driemaal ben ik met de roede gegeseld*

Vooraf de felle oppositie van zijn Joodse tegenstanders betekenden een voortdurende bedreiging voor zijn leven.

Paulus beschrijft de verdrukking en de zware last als boven vermogen d.w.z. boven het 'gewone' menselijke vermogen. Juist hierdoor kon God Zijn grootheid tonen en groeide het geloof bij Paulus en zijn medewerkers. Ook voor de toekomst vertrouwden ze erop dat God verdere uitreddingen zou geven.

Enige aandacht wil ik hier ook geven aan vers 11:

terwijl gij ons te hulp komt met uw voorbede...

Heeft God onze voorbede nodig? Zou juist heeft Paulus vermeld dat Hij hun uit zulk een groot doodsgevaar verlost heeft en dat Hij dat ook verder zal doen. Ik geloof dat God soeverein is en strikt genomen geen hulp van mensen nodig heeft immers:

Hand 17:25 en laat Zich ook niet door mensenhanden dienen, alsof Hij nog iets nodig had, daar Hij zelf aan allen leven en adem en alles geeft.

Tegelijkertijd geloof ik dat God er voor kiest om de voorbede van Zijn kinderen te gebruiken. Zou het kunnen zijn dat zendelingen verongelukken of vermoord worden omdat er te weinig gebedsbescherming is? Ik geloof dat dit zeer zeker mogelijk is! God kan die zendelingen natuurlijk ook beschermen zonder onze voorbede maar zo werkt het m.i. lang niet altijd. Overigens geeft vers 11 nog een reden voor voorbede:

opdat uit veler mond voor de genade, ons geschonken, veelvuldig dank gebracht worde voor ons.

Hoe meer gelovigen er bij betrokken zijn (door voorbede) des te meer dankbaarheid vloeit er naar God toe als Hij het gebed verhoort. God stelt onze dankbaarheid erg op prijs. Een beperkte selectie teksten uit het N.T. mogen dat verduidelijken:

Rom. 1:21 Immers, hoewel zij God kenden, hebben zij Hem niet als God verheerlijkt of gedankt, maar hun overleggingen zijn op niets uitgelopen, en het is duister geworden in hun onverstandig hart.

2 Kor. 9:12 Want het dienstbetoon met deze ondersteuning draagt niet alleen bij tot de behoeften der heiligen, maar het is ook overvloedig door vele dankzeggingen aan God.

Ef. 5:4 en evenmin van onwelvoegelijkheid en zotte of losse taal, die geen pas geven, doch veeleer van dankzegging.

Ef. 5:20 dankt te allen tijde in de naam van onze Here Jezus Christus God, de Vader, voor alles,

Fil. 1:3 Ik dank mijn God, zo dikwijls ik uwer gedenk;

Fil. 4:6 Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God.

Col 2:7 geworteld en dan opgebouwd wordend in Hem, bevestigd wordend in het geloof, zoals u geleerd is, overvloeiende in dankzegging.

Col 3:15 En de vrede van Christus, tot welke gij immers in een lichaam geroepen zijt, regere in uw harten; en weest dankbaar.

Col 3:16 Het woord van Christus wone rijkelijk in u, zodat gij in alle wijsheid elkander leert en terechtwijst en met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen zingende, Gode dank brengt in uw harten.

Col 4:2 Volhardt in het gebed, weest daarbij waakzaam en dankt

1 Th 5:18 dankt onder alles, want dat is de wil Gods in Christus Jezus ten opzichte van u.

Van koning Jechizkia staat er geschreven:

2 Kron. 32:25 Maar Jechizkia schoot te kort in dankbaarheid voor de weldaad, hem bewezen, want hij werd hoogmoedig, zodat er toorn kwam te rusten op hem, op Juda en op Jeruzalem.

1.2 Troost

We kunnen ons tenslotte nog afvragen op welke manier Paulus vertroosting ondervond (1:5). Voordat hier verder op wordt ingegaan geef ik eerst nog een aantal aantekeningen over 'troost'.

Het N.T. kent zo'n 34 teksten waar het woord troost op de één of andere manier in voorkomt. Tien van deze teksten staan, opvallend genoeg, in de tweede Korinte-brief. Het Griekse woord dat in het N.T. voor 'troost' wordt gebruikt is 'paraklesis'. Het corresponderende werkwoord is 'parakaleo'. De letterlijke betekenis van 'parakaleo' is: iemand aan de zijde roepen (para=aan de zijde en kaleo = roepen). De Heilige Geest wordt ook wel aangeduid als de 'parakletos'

(=advocaat of trooster) (Joh.14:26, Joh.15:26). God wordt ook de God der vertroosting genoemd (Rom. 15:5) en ook de God aller vertroosting (1:3).

Troost is nodig als er sprake is (of: is geweest) van lijden. Zonder deze vertroosting verkommt men. God neemt het lijden niet weg maar geeft wel vertroosting aan gelovigen die lijden (in het bijzonder ter wille van Zijn Naam). De inwonende Heilige Geest is ook bij uitstek de Persoon door wie Gods troost (en vrede, Fil. 4:7) tot ons komt. Paulus heeft dit ongetwijfeld veel ervaren maar God gebruikte ook mensen en omstandigheden om hem en zijn medewerkers te troosten. Zo lezen we in 7:6 dat Paulus werd getroost door de komst van Titus en ook door de troost die Titus zelf bij de Korintiërs had ondervonden. Opvallend is ook de uitspraak van Paulus dat God de nederigen troost (7:6a) (later wordt hier op ingegaan).

God kan ook in ons leven op verschillende wijze vertroosting geven. Bemoedigingen van broeders en zusters, een fijn artikel of boek dat op het juiste moment tot ons komt, een profetie, een genezing, een financiële meevaller etc. Laten we alert zijn op deze zegeningen die soms helemaal niet opgemerkt worden. Sta stil en let op Gods wonderen. (Job 37:14b)

1.3 Samenvatting

De apostel schrijft de gemeente over de moeilijkheden en de verdrukkingen die hij en zijn medewerkers ervaren ter wille van het evangelie. Maar tegelijkertijd ervaren ze ook rijkelijk Gods vertroosting in deze moeilijkheden en daardoor kunnen ze ook weer anderen troosten, (waaronder de Korintiërs) die ook door moeilijkheden heengaan.

1.4 Studievragen

1. Ondanks de grote moeilijkheden begint Paulus na de aanhef de brief met dankzegging. Wat zegt dit u?
2. Welke ervaring hebt u met het lijden ter wille van het evangelie?
3. Op welke manier(en) bent u weleens door God getroost?
4. Door de verdrukkingen heen werd het geloof van Paulus sterker (1:9 en 10). Hebt u zelf dat ook weleens ervaren?
5. Welke plaats heeft de voorbede in uw leven? (1:11).
6. Paulus en zijn medewerkers hebben boven vermogen een zware last te dragen gehad (1:8). Is dit niet in strijd met 1 Kor. 10:13?

Verwijzingen

1. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.40

2. *Commentaar bij 2 Kor. 1:3, Studiebijbel Nieuwe Testament, Digitale editie 2005, Centrum voor Bijbelonderzoek, Veenendaal*

3. *Simon J. Kistemaker, Exposition of the Second Epistle to the Corinthians, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.48*

2. Reisplannen (1:12-2-13)

2.0 Inleiding

De algemene karakteristiek van de 2^e Korintebrief is de verdediging van Paulus' bediening. Dit komt in het bijzonder tot uitdrukking in de hoofdstukken 10 t/m 13 maar ook in de eerste zeven hoofdstukken. In het nu te bespreken gedeelte gaat het om veranderde reisplannen. Paulus had zich blijkbaar voorgenomen om, na het schrijven van de Tranenbrief (zie Inleiding bij hoofdstuk 0), de gemeente te Korinte opnieuw te bezoeken (1:15,16) maar die plannen werden later gewijzigd. Een aantal gemeenteleden zullen deze stap van Paulus als 'ongeloofwaardig' bestempeld hebben en daarom ziet Paulus zich genoodzaakt om zijn handelwijze te verdedigen en zijn betrouwbaarheid alsnog te bevestigen.

2.1 Eigen roem?

Paulus schrijft in 1:12:

Want dit is onze roem.....

Het woord 'roem' (in de NBG-vertaling) of één van de vervoegingen komt voor in 55 verzen van het N.T. Acht hiervan komen uit de 1e Korintebrief en 23 uit de 2e Korintebrief. Er wordt dus nogal eens geroemd in de 2e brief. Paulus had de Korintiërs al eerder geschreven:

1 Kor. 1:31 Wie roemt, roeme in de Here.

Hier lijkt het roemen echter betrekking te hebben op de wijze waarop zij (Paulus schrijft hier in de 'wij-vorm') in de wereld hebben geleefd en in het bijzonder bij de Korintiërs. Deze wijze van leven wordt in 1:12 omschreven als:

...in heiligheid en reinheid Gods, niet in vleselijke wijsheid, maar in de genade Gods....

Mag je zoiets van jezelf zeggen en bovendien: Is het waar? In het geval van Paulus blijkbaar wel, anders zouden de Korintiërs dat meteen weerlegd kunnen hebben en ook omdat zijn geweten daar blijkbaar getuigenis aan gaf. Maar ook al is het waar, in hoeverre mogen we dan roemen in ons eigen onberispelijke gedrag? Als we de negatieve betekenis hiervan uitsluiten (het arrogante opscheppen) dan wel. De tekst is dan ook te verstaan zoals de GNB het omschrijft:

2 Kor. 1:12 Er is één ding waarop we trots zijn: ons geweten verzekert ons dat ons gedrag in het algemeen en onze verhouding tot u in het bijzonder eenvoudig en zuiver zijn in de ogen van God niet door onze menselijke wijsheid overigens, maar door de genade van God.

Gezonde trots is geen zonde. Ouders kunnen 'gezonder' trots zijn op hun kinderen maar ook ongezond. Uiteindelijk is het ook de genade Gods die ons in staat stelt iets te bereiken en dan zijn we weer bij onze tekst.

De SVV en sommige andere vertalingen hebben i.p.v. heiligheid: eenvoudigheid Kistemaker [1] geeft hier ook de voorkeur aan. In ieder geval is duidelijk dat op het gedrag van de apostel en zijn medewerkers niets aan te merken viel. Zo hoort het ook, echter bereiken ons heden ten dage (2006) ook weleens berichten over ‘dienaren van de Heer’ die ergens weggaan en een slecht getuigenis achterlaten (onbetaalde rekeningen etc.). Helaas! Hoe anders was het optreden van Paulus die achttien maanden lang in Korinte heeft gearbeid zonder enige support aan te nemen (1 Kor. 9:17 en 18).

Vers 13 is wat lastig. Paulus lijkt hier zoiets te zeggen als: Ook onze brieven laten niets aan duidelijkheid over. Ons optreden stemt daarmee overeen. Ik zou het fijn vinden als u begreep (zoals u ten dele ook doet) dat u trots op ons kunt zijn; net zoals wij op u trots zullen zijn op de grote dag als onze Here Jezus terugkomt (de laatste zin is de vertaling van het Boek).

2.2 De dag van onze Here Jezus

In de brieven van Paulus komen we een aantal malen de uitdrukking: “dag van de Here Jezus” of iets soortgelijks tegen. Men zie:

1 Kor. 1:8 Hij zal u ook bevestigen ten einde toe, zodat gij onberispelijk zult zijn op de dag van onze Here Jezus Christus.

1 Kor. 5:5 leveren wij in de naam van de Here Jezus die man aan de satan over tot verderf van zijn vlees, opdat zijn geest behouden worde in de dag des Heren.

2 Kor. 1:14 gelijk gij reeds ten dele van ons hebt begrepen: dat wij uw roem zijn, evenals gij de onze op de dag van onze Here Jezus.

Fil. 1:6 Hiervan toch ben ik ten volle overtuigd, dat Hij, die in u een goed werk is begonnen, dit ten einde toe zal voortzetten, tot de dag van Christus Jezus.

Fil. 1:10 om te onderscheiden, waarop het aankomt. Dan zult gij rein en onberispelijk zijn tegen de dag van Christus,

Fil. 2:16 het woord des levens vasthoudende, mij ten roem tegen de dag van Christus, dat ik niet vruchteloos mijn wedloop gelopen, noch vruchteloos mij ingespannen heb.

Duidelijk is dat hier de wederkomst van de Heer Jezus mee bedoeld is. Soortgelijke teksten vinden we in de eerste brief aan de Thessalonicenzen. Hier komt het aspect van de (weder)komst (Gr.: Parousia) duidelijker naar voren:

1 Thess. 2:19 Want wie is onze hoop of blijdschap of erekrans voor onze Here Jezus bij zijn komst, wie anders dan gij?

1 Thess. 3:13 om uw harten te versterken, zodat zij onberispelijk zijn in heiligheid voor onze God en Vader bij de komst van onze Here Jezus met al zijn heiligen.

1 Thess. 4:15 Want dit zeggen wij u met een woord des Heren: wij, levenden, die achterblijven tot de komst des Heren, zullen in geen geval de ontslapenen voorgaan,

1 Thess. 5:23 En Hij, de God des vredes, heilige u geheel en al, en geheel uw geest, ziel en lichaam moge bij de komst van onze Here Jezus Christus blijken in allen dele onberispelijk bewaard te blijven

De gebeurtenis van de wederkomst zal inderdaad op een bepaalde dag (die niemand weet dan de Vader alleen, Matth. 24:36) plaatsvinden. Toch lijkt het me dat de dag des Heren meer is dan alleen de wederkomst. Er vindt ook een beoordeling plaats voor de rechterstoel van Christus:

2 Kor. 5:10 Want wij moeten allen voor de rechterstoel van Christus openbaar worden, opdat een ieder wegdrage wat hij in zijn lichaam verricht heeft, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.

Het lijkt niet waarschijnlijk dat dit allemaal in een ‘aardse’ dag zal plaatsvinden. Waarschijnlijk moeten we denken aan een bepaalde tijdsperiode volgend op de wederkomst.

2.3 Andermaal een genadegift

Gesteund door het (veronderstelde) wederzijdse vertrouwen wilde Paulus eerst bij de Korintiërs langs gaan voordat hij naar Macedonië ging en op de terugweg weer bij hen langs gaan om door hen verder voortgeholpen te worden (2:15, 16). De reden om dit te doen staat erbij:

15opdat gij andermaal een genadegift mocht ontvangen,

Deze uitspraak vraagt wat extra aandacht. Het ‘andermaal’ is wel duidelijk. Het heeft gewoon betrekking op het tweemaal langs komen. Maar waarom zegt Paulus dat zijn bezoek voor de Korintiërs een genadegift (Gr.: charin oftewel genade) betekent? Het lijkt wat hoogmoedig als je dit van jezelf zegt. Maar toch is het niet onbijbels immers:

Matth. 10:41 Wie een profeet ontvangt als profeet, zal het loon van een profeet ontvangen; en wie een rechtvaardige ontvangt als rechtvaardige, zal het loon van een rechtvaardige ontvangen.

Door het onderwijs van Paulus en mogelijk ook andere zaken (pastorale adviezen, genezingen) zouden de Korintiërs zeker gezegend zijn, vooropgesteld dat ze hem met een open hart ontvangen hadden. Hier ligt dus ook voor ons een belangrijke les! Ik geef nog de vertaling van het Boek voor de verzen 15 en 16 omdat naar mijn oordeel de betekenis van deze verzen hiermee duidelijk tot uiting komt:

Omdat ik zo zeker was van uw begrip en vertrouwen, had ik besloten op weg naar Macedonië bij u langs te komen en op de terugweg nog eens. Dan kon ik u twee keer tot zegen zijn en zou u mij kunnen voorthelpen op mijn reis naar Judea.

2.4 Waarom wijzigde Paulus zijn plannen?

De apostel bracht zijn oorspronkelijke plan niet ten uitvoer maar waarom? Uit 2:1 blijkt dat een eerder bezoek aan de Korintiërs blijkbaar pijnlijk is geweest (door de één of andere crisis). Hierop heeft Paulus de al eerder genoemde Tranenbrief geschreven (2:3 en 4). Hij wilde niet voor een tweede keer in droefheid tot hen komen (2:1) en daarom zegde hij zijn oorspronkelijke plan (1:15, 16) af. Dit afzeggen was dus niet het gevolg van lichtzinnig handelen door gemakkelijk op een eerder genomen besluit terug te komen. Neen, het had een goede reden. In 2:23 staat:

Maar ik roep God aan tot getuige over mijn ziel, dat ik om u te sparen niet meer naar Korinte ben gekomen.

Waarvoor hij hen spaarde staat er niet bij maar uit 1 Kor. 4:21 weten we dat Paulus ook “de roede kon hanteren”. Mogelijk duidt hij dan op een zeer krachtige apostolische vermaning. Toch laat Paulus in vers 24, zien dat het hem en zijn medewerkers er niet omgaat om over de Korintiërs te heersen, ze zijn slechts medewerkers aan hun blijdschap. De neiging om te heersen over gelovigen is iets waar elke leider weerstand aan moet bieden (1 Pet. 5:3). Bijbels leiderschap is dienend leiderschap, de Heer Jezus zelf heeft hier het grote voorbeeld gegeven. Opvallend hier is ook de relatie tussen geloof en blijdschap. Echt geloof brengt blijdschap voort, blijdschap behoort tot de vrucht van de Geest (Gal. 5:22). In Fil. 1:25 zegt Paulus tegen de Filippijnen:

En in deze overtuiging weet ik, dat ik zal blijven en voortdurend bij u allen zijn, opdat gij verder moogt komen en u in het geloof verblijden.

Als gelovigen zich gedurende langere tijd al niet meer in het geloof kunnen verblijden, dan is er iets grondig mis. Hierbij laat ik even bijzondere gevallen (zoals een zware depressie) buiten beschouwing. Natuurlijk kan zonde een oorzaak zijn, maar ook is het mogelijk, en persoonlijk geloof ik dat dit niet zelden is, dat een gelovige is teruggevallen tot wetticisme. Regels en voorschriften vervangen de spontane dienst aan God. Men dient dan God niet meer uit liefde en dankbaarheid, maar omdat het moet want anders verliezen we Gods gunst. Het spreekt vanzelf dat dergelijke gelovigen een krampachtige houding krijgen en weinig blijdschap uitstralen.

2.5 Lichtvaardig handelen?

Opvallend is de manier waarop Paulus zich verdedigt tegen de aantijging van lichtvaardig handelen (1:17). Hij komt niet meteen met de directe reden van de verandering van de plannen (1:23) maar hij verwijst naar de betrouwbaarheid van God en naar de betrouwbaarheid van de boodschap en ook naar de betrouwbaarheid van de boodschappers (1:18-22). Eigenlijk zegt hij zoiets als: “Als je deze zaken (1:18-22) in ogenschouw neemt hoe kun je dan van ons verwachten dat we lichtvaardig handelen? Lichtvaardigheid past hier eenvoudig niet bij!”. En inderdaad, lichtvaardigheid handelen past niet bij de dienstknechten van God. Jakobus schrijft:

*7 Want zulk een mens moet niet menen, dat hij iets van de Here zal ontvangen,
8 innerlijk verdeeld als hij is, ongestadig op al zijn wegen.*

In eerste instantie komen de uitspraken van Paulus hoogmoedig over! Immers, ook dienstknechten van God maken fouten! En die je toch ook niet goedpraten door te verwijzen

naar de betrouwbaarheid van God en van het evangelie? Als iemand mij aarzelend en onberekenbaar handelen verwijt (vooropgesteld dat dit waar is) dan zal mijn verdediging, door te verwijzen naar de betrouwbaarheid van het evangelie dat ik breng, weinig overtuigend overkomen. De implicatie is eenvoudig: men verwacht van mij dat mijn handelwijze overeenkomt met de boodschap die ik breng. Trouwens Paulus heeft al eerder 'boute' uitspraken gedaan want wie zou 1:12 zomaar durven nazeggen en 1:15 (mijn komen bij jou is een genadegift voor jou)? Ik denk dat je in het algemeen twee soorten reacties van christenen op de uitspraken van Paulus hebt:

1. Wat Paulus hier laat zien is voor mij onbereikbaar! Je blijft zondaar tot je dood toe. En zegt Jacobus zelf niet:

Jak 3:2 Want wij struikelen allen in velerlei opzicht?

2. Maar door de genade Gods ben ik, wat ik ben..... *1Kor. 15:10*

Door Gods genade mag ik steeds meer gaan lijken op Jezus. Wel verwacht God mijn volle medewerking, immers:

Heb. 12:14 Jaagt naar vrede met allen en naar de heiliging, zonder welke niemand de Here zal zien.

Het lijkt mij dat de tweede reactie meer in overeenstemming is met het evangelie.

2.6 Mocht Paulus op zijn besluit terugkomen?

Paulus heeft dan weliswaar niet lichtvaardig gehandeld, maar hij is toch maar op toch maar op zijn voornemen teruggekomen. Is dat niet in strijd met wat de Heer Jezus zegt in de bergrede:

Matth. 5:37 Laat het ja, dat gij zegt, ja zijn, en het neen, neen; wat daar bovenuit gaat, is uit den boze.

En ook Jacobus?

Jak 5:12 Laat ja bij u ja zijn en neen neen, opdat gij niet onder het oordeel valt.

1: 17 lijkt ook naar deze teksten te verwijzen. Ik merk hier het volgende over op:

1. In de tekst wordt gesproken over voornemen (1:15,17). De Korintiërs waren blijkbaar van dit voornemen op de hoogte. Voor mij staat er niet dat hij het hen beloofd had. Als hij het hen beloofd had dan had hij het in principe ook moeten doen.

2. Stel dat hij het hen expliciet beloofd had, in hoeverre had hij dan nog op dit besluit kunnen terugkomen?

In het algemeen moeten we voorzichtig zijn met iemand iets te beloven en dat geldt wel in het bijzonder als we God iets beloven (Num. 30:2, Deut. 23:21, Pred. 5:4). Natuurlijk, als we iets beloofd hebben wat niet haalbaar is dan moeten we er wel op terugkomen. Ook kan God tussenbeide komen. Een voorbeeld vinden we in 1 Kon. 8:19.

Je kunt een ander ook iets beloven dat schadelijk voor die ander lijkt (hier komen we in de buurt van 1: 23 (als Paulus het inderdaad beloofd zou hebben). In zo'n geval lijkt het me zelfs nodig om erop terug te komen. Het ligt een beetje anders als het schadelijk voor jezelf is (Ps. 15:4b).

Men overwege het één en ander voor Gods aangezicht.

2.7 De liefde van Paulus voor de gemeente

Paulus wilde de Korintiërs sparen (1:23) maar blijkbaar ook zichzelf (2:1 en 3). Daarom had hij in de zg. Tranenbrief zijn voorgenomen bezoek afgezegd. De bedoeling van deze brief was natuurlijk het tot inkeer komen van de gemeente zodat Paulus bij een volgend bezoek niet droefig gestemd meer zou worden. Opvallend is 2:4. Hier verklaart hij dat het hem er niet omgaat dat de gemeente bedroefd wordt (hoewel inkeer meestal wel via droefenis verloopt (7:8-10)) maar wel dat ze zijn liefde voor de gemeente zullen ervaren. Hier spreekt het hart van de ware apostel. Een vermaning op zich hoeft mensen nog niet te overtuigen, maar als ze daar echte bewogenheid in bespeuren dan zal de vermaning zijn uitwerking dikwijls niet missen. Zie ook:

1 Tim. 1:5 Het doel van elke terechtwijzing is liefde, die uit een zuiver hart komt, een eerlijk geweten en een oprecht geloof. (Het Boek)

Hand. 20:31 Waakt dan en herinnert u, dat ik drie jaren lang nacht en dag niet heb opgehouden ieder afzonderlijk onder tranen terecht te wijzen.

2.8 Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend

De grote lijn van de brief gaat nu verder in 2:12. Het gedeelte 2:5-11 gaat over een situatie die zich heeft voorgedaan tijdens het teleurstellende tussenbezoek van Paulus. In de Tranenbrief is Paulus hier blijkbaar ook op ingegaan (7:12) en dit probleem maakt blijkbaar ook deel uit van de problemen die zich voor deden tijdens het tussenbezoek.

Waar gaat het hier om? Uit 2:5 zou men kunnen concluderen dat iemand uit de gemeente Paulus heeft gekwetst. Vers 10 versterkt deze gedachte, maar hoe dan ook, de gehele gemeente is in zekere zin erbij betrokken (een weinig zuurdeeg..., 1 Kor. 5:6). In de Tranenbrief heeft Paulus hier blijkbaar over geschreven (2:9), waarbij het erom ging dat de Korintiërs de nodige disciplinaire maatregelen zouden nemen en ook de betrokkene zouden vergeven indien hij berouw toont. Uit 2: 6-8 kunnen we opmaken dat de maatregelen inderdaad genomen zijn en nu spoort Paulus hen verder aan om de overtreder te vergeven en te vertroosten.

2:10 toont het belang van vergeving maar is wat moeilijk te begrijpen. In ieder geval is duidelijk dat Paulus niet wil dat er nog iets tussen hem en de Korintiërs instaat (de vergeving is om uwentwil). Waar wrok en bitterheid blijven bestaan krijgen de machten der duisternis kans om de gemeente kapot te maken. Paulus en de Korintiërs zijn blijkbaar niet onbekend met de list van satan.

2.9 De ongerustheid van Paulus

In 2:12 wordt de oorspronkelijke lijn in de brief weer opgepakt en Paulus vermeldt dat hij te Troas kwam om het evangelie te prediken. De Heer had hier duidelijk een open deur gegeven. Ondanks de zegen bleef zijn geest onrustig. De verklaring hiervoor is het uitblijven van de berichten over de Korintiërs [3]. Titus was door Paulus naar de gemeente te Korinte gestuurd om daar de problemen te verhelpen maar toen Titus niet op de afgesproken tijd in Troas kwam werd Paulus ongerust. Hij besloot niet verder te blijven in Troas en door te reizen naar Macedonië.

We zien hier duidelijk de menselijke kant van de grote apostel. Hij die aan de Filippenzen schreef:

Filp. 4:6 Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God.

is hier onrustig in de geest omdat hij Titus niet aantrof die hem goede berichten had kunnen geven over de gemeente te Korinte. Trouwens aan de Galaten schreef Paulus:

Gal. 4:20want ik ben in zorg over u.

en wat te denken van Petrus:?

1 Pet. 5:7 Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u.

Mogen/moeten we bezorgd zijn of is het ten allen tijde onbijbels? In het kader van deze studie wil ik er niet uitgebreid op ingaan maar ik geef hier in het kort mijn persoonlijke mening. Het onbijbelse bezorgd zijn is het bezorgd zijn dat geen enkele vrucht heeft voor het Koninkrijk van God. Het neemt alleen maar onze harten en gedachten in beslag en brengt niets produktiefs voort. Wanneer het bezorgd zijn mij in het gebed tot God drijft zodat ik de zaak voor het aangezicht van God blijf bewegen dan ga ik ook Fil. 4:7 ervaren:

En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten behoeden in Christus Jezus.

2.10 Samenvatting

De apostel Paulus wijzigde zijn oorspronkelijke reisplannen en zag af van zijn voorgenomen bezoek aan de gemeente te Korinte. Sommigen van de gemeente verwijten Paulus hierom lichtvaardig handelen en de apostel ziet zich genoodzaakt zijn handelwijze te verdedigen en zijn betrouwbaarheid opnieuw te bevestigen. De reden om de gemeente niet te bezoeken was dat Paulus niet weer in droefheid tot hen wilde komen. Bij het eerdere bezoek, naar aanleiding waarvan de Tranenbrief geschreven was, waren namelijk nare dingen voorgevallen. Deze situatie is nu inmiddels opgelost. Paulus had nu, na zijn aankomst te Troas, Titus willen aantreffen. Dit was niet het geval waarna Paulus naar Macedonië vertrok.

2.11 Studievragen

1. Lees 2:12. Zou u een dergelijke uitspraak kunnen doen over uzelf, of is dit alleen maar mogelijk voor ‘geestelijke reuzen’?
2. Wat je belooft hebt moet je doen, is een veel gehoorde uitspraak. De Heer Jezus lijkt in Matth. 7:37 hetzelfde te zeggen. Bent u weleens op een belofte teruggekomen en kon u dat ook rechtvaardigen?
3. Een gelovige heeft zojuist van de dokter te horen gekregen dat hij ernstig ziek is. Een andere gelovige zegt tegen hem: Weest in geen ding bezorgd (Fil. 4:6). Wat vind u van deze ‘troost’ ?
4. Wat wordt er bedoeld met 2:11?

Verwijzingen

1. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.54
2. *Ibid*, pag. 84
3. *Ibid*, pag. 85 en 86

3. De apostolische bediening (2:14-7:5)

3.0 Inleiding

In 2:14 ‘verlaat’ Paulus de oorspronkelijke brief en gaat hij uitweiden over de apostolische bediening om in 7:5 de draad van de brief weer op te pakken. Voor ons komt een dergelijke uitweiding vreemd en niet zakelijk over. Nu is dit van Paulus niet zo vreemd. In de eerste Korintebrief komen we iets dergelijks tegen in 1 Kor. 8, waar Paulus de problemen over het eten van offervlees aan de orde stelt. Na vers 13 verlaat hij dit onderwerp om in 9:23 hier weer verder op door te gaan. Paulus zal niet nalaten een goed stuk onderwijs te geven als dat in zijn gedachten opkomt. Een andere mogelijkheid is dat de 2^e Korintebrief in etappen tot stand is gekomen. Mogelijk begon Paulus deze brief te schrijven terwijl hij over land onderweg was van Troas (waar hij op Titus gewacht had) naar Macedonië. Terwijl hij hoofdstuk 7 schreef ontmoette hij Titus die hem goed nieuws bracht over de gemeente te Korinte [1]. Overigens komt in dit tussengedeelte wel de verdediging van zijn apostolische bediening aan de orde. Dit blijkt o.a. uit 3:1 en 5:11.

3.1 Gode zij gedankt...

De enigszins pessimistische toon van 2:13 verandert weer snel in een optimistische toon in 2:14. Hoe ook de omstandigheden zijn, Gode zij gedankt.....Dit herinnert aan:

1 Thess. 5:18 dankt onder alles, want dat is de wil Gods in Christus Jezus ten opzichte van u.

Het volgende vers is in de NBG en de SV niet goed vertaald. Het lijkt erop dat Paulus en zijn medewerkers hier overwinnen, maar het beeld is dat van een Romeinse generaal die in zijn optocht de vijandelijke gevangenen meevoert (die waarschijnlijk gedood zouden worden) door de straten van Rome [2], [3]. God is hier de overwinnaar die voortdurend Paulus als gevangene “in Christus” leidt. Paulus is hier de gevangene die de dood in het vooruitzicht heeft. De NBV vertaalt hier beter:

2 Kor. 2:14 God zij gedankt dat hij ons, die één zijn met Christus, in zijn triomftocht meevoert

Het verband tussen de reuk en de triomftocht is waarschijnlijk het gegeven dat bij dergelijke optochten, waarbij de gevangenen naar de tempel van Jupiter werden gebracht, offers werden gebracht die een bepaalde reuk verspreidden [4].

Het evangelie verdeelt de toehoorders in twee groepen: zij die gered worden en zij die verloren gaan. Ik moet hierbij ook denken aan de “moeilijke” tekst:

Hand. 13:48 Toen nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich en verheerlijkten het woord des Heren; en allen, die bestemd waren ten eeuwige leven, kwamen tot geloof;

3.2 Uit zuivere bedoelingen

Aan het einde van 2:16 stelt Paulus de vraag:

En wie is tot zulk een taak bekwaam?

Hij beantwoordt deze vraag door zichzelf en zijn medewerkers te vergelijken met zovelen die winst maken uit het woord van God (dit is wat anders dan zij die van het evangelie leven (1 Kor. 9:14)). Hun bedoelingen zijn allesbehalve zuiver. De motieven van Paulus en zijn medewerkers zijn wel zuiver. Daarbij komt nog dat Paulus op gezag van God spreekt. Hij is door God aangesteld om het evangelie te verkondigen terwijl hij ook voor het aangezicht van God spreekt. Dit laatste betekent dat hij beseft dat God zijn getuige is [5]. Aan zulke verkondigers verleent God zijn autoriteit en zulke verkondigers maakt hij bekwaam.

3.3 Een bijzondere brief

Paulus maakt duidelijk dat het niet de bedoeling is om zichzelf en zijn medewerkers weer aan te bevelen (in zekere zin is dit in 2:12 gebeurd) en dat ze ook geen aanbevelingsbrieven nodig hebben zoals in die tijd niet ongebruikelijk was (zie bijv. Hand. 18:27). Ze hebben wel een bijzondere aanbevelingsbrief: De gemeente te Korinte zelf. De Studiebijbel [6] verwijst naar 1 Kor. 9:1 en 2:

.....*Zijt gij niet mijn werk in de Here?*

.....*want het zegel op mijn apostelschap zijt gij in de Here.*

Dat wat we voortbrengen is, in het algemeen gesproken, onze aanbevelingsbrief. Zie ook:

Matth. 12:33 Acht de boom goed, maar dan ook zijn vrucht, of acht de boom slecht, maar dan ook zijn vrucht, want aan zijn vrucht kent men de boom.

De brief, zegt Paulus, is geschreven in onze harten. Hiermee drukt Paulus zijn verbondenheid met de gemeente uit. De brief is ook kenbaar en leesbaar voor alle mensen en verder staat er ook: daar gij toont een brief van Christus te zijn. Persoonlijk lees ik hierin dat de gemeente op een positieve manier zichtbaar was voor de buitenwereld. Dit is des te opmerkelijker omdat er in de gemeente niet weinig problemen waren. Ondanks deze problemen ging er toch een positief getuigenis van deze gemeente uit. Dit houdt ook verband met het vervolg: de brief was ook geschreven op de tafelen van vlees in de harten. Door het werk van de Heilige Geest in de harten van de Korintiërs waren ze tot geloof gekomen. Juist omdat dit een authentiek werk van God is er ook een authentiek getuigenis ondanks de problemen. De NBG-vertaling verwijst hier naar Ex. 24:12 en Jer. 31:33. We komen hier in 3.4 op terug.

3.4 Dienaren van een nieuw verbond

Paulus beseft dat de bekwaamheid van hem en zijn medewerkers alleen maar te danken is aan God. We kunnen dit het best weergeven met de vertaling van het Boek:

2 Kor 3:4 Wij durven dit alleen maar over onszelf te zeggen, omdat wij er dank zij Christus op vertrouwen dat God ons zal helpen het waar te maken.

Dit vertrouwen is dus geen gewone menselijke zelfverzekerdheid (waar vaak onzuivere motieven bij komen) die ons instaat stelt een zekere taak goed uit te voeren [7], het is een vertrouwen op God door Christus. Hij beseft dat God het is die hen in staat stelt de taak bekwaam uit te voeren. In het volgende vers benadrukt Paulus dit nogmaals.

In alle geestelijk werk kunnen we slechts vrucht voortbrengen dankzij de genade van God. Onze bekwaamheid is Zijn werk. De Heer Jezus zegt eenvoudig:

Joh. 15:5: Wie in Mij blijft, gelijk Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt gij niets doen.

In 3:6 maakt Paulus meer specifiek waartoe God hem en zijn medewerkers bekwaam heeft gemaakt: om dienaren te zijn van een nieuw verbond. Hij stelt dat tegenover het oude verbond, dat van de letter en voegt bij het nieuwe verbond: dat van de Geest. Laten we eerst kijken naar de twee verbonden zelf.

Het oude verbond was het verbond dat God sloot met Israël in het OT. De inwijding van het oude verbond, waarbij het volk op de berg Sinaï de wet ontving, was zeker geen prettige aangelegenheid geweest. Het ging gepaard met een aantal zichtbare en hoorbare verschijnselen en het volk en Mozes vreesden zeer. We kunnen dat lezen in Ex. 19. De wet heeft de mensen niet nader tot God gebracht en brengt veroordeling. We geven in dit verband twee teksten:

Gal. 3:10 Want allen, die het van werken der wet verwachten, liggen onder de vloek; want er staat geschreven: Vervloekt is een ieder, die zich niet houdt aan alles, wat geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.

Rom. 3:20 daarom, dat uit werken der wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd zal worden, want wet doet zonde kennen.

De letter doodt, dat wil zeggen dat door de wet geen enkel mens eeuwig leven kan ontvangen en als het alleen van de wet afhing zou ieder mens verloren gaan! Het probleem ligt overigens niet bij de wet zelf (Rom. 7:12), maar in de gevallen menselijke natuur. De vraag is dan: Waarom heeft God de wet gegeven? Het gaat het kader van deze studie te buiten om hier diep op in te gaan (zie bijvoorbeeld [8]) maar een belangrijke reden vinden we in Gal. 3:24:

Gal. 3:24 De wet is dus een tuchtmeester voor ons geweest tot Christus, opdat wij uit geloof gerechtvaardigd zouden worden.

3:7 spreekt over de bediening van de dood, immers de wet is onder Mozes bediening gegeven en door de wet alleen zouden mensen geen eeuwig leven ontvangen! Gelukkig is er nu een ander verbond en een andere corresponderende bediening. Het nieuwe verbond is namelijk het verbond in het bloed van Jezus:

Luk. 22:20 Evenzo de beker, na de maaltijd, zeggende: Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, die voor u uitgegoten wordt.

Wat bij het oude verbond door de wet ‘alleen’ niet mogelijk was: rechtvaardig worden voor God is onder het nieuwe verbond wel mogelijk door het geloof (Rom. 3:21-25). Als iemand nu, onder het nieuwe verbond, zijn vertrouwen op de Heer Jezus stelt ontvangt hij ‘de gave der gerechtigheid’ (Rom. 5:17) en wordt hij door Gods genade gerechtvaardigd (Rom. 3:24, Tit. 3:7). Verder werkt de Heilige Geest bij voortdurend in het hart van de gelovige zodat hij/zij gelijkvormig gaat worden aan het beeld van Zijn Zoon (Gal. 5:22, Rom. 8:29). Deze bediening van de Geest maakt levend d.w.z. deze bediening leidt tot eeuwig leven (Gal. 6:8b) terwijl de letter veroordeling brengt (3:9) en uiteindelijk leidt tot de geestelijke dood. Een alleen uitwendig conformeren aan de wet (zoals bij vele schriftgeleerden en Farizeeën in het NT en ook bij Paulus zelf voor zijn bekering) brengt geen geestelijk leven voort. De wet, die door God geschreven was op tafelen van steen (vers 3) leidde tot harten van steen (Ez. 11:9 en 36:26) hoewel God het zo niet bedoeld had. De omgang met God is nooit een zaak van regels maar altijd een zaak van het hart. De wet moest komen op tafelen van vlees in de harten (3:3b) en onder het nieuwe verbond is dit door de bediening van de Geest mogelijk geworden.

Overigens: Het is mogelijk om in het nieuwe verbond te beginnen en, in zekere zin, in het oude verbond te eindigen. Iets dergelijks dreigde voor de Galaten, zij waren begonnen met de Geest en dreigden nu met het vlees te eindigen (Gal. 3:4). Hun probleem was: wetticisme. Binnengeslopen valse leraren probeerden de Galaten weer de Mozaïsche wet op te leggen en wel i.h.b. de besnijdenis (Gal. 5:2). Ook als christen ben je niet immuun voor het gevaar van wetticisme, ik geloof zelfs dat je mag zeggen dat dit een fors probleem is binnen de gemeente van Christus. Hoe gemakkelijk wordt het nieuwe leven van de opgestane Heer langzaam maar zeker vervangen door de ‘verplichte’ en gereguleerde geestelijke bezigheden.

3.5 Heerlijkheid

In het volgende gedeelte (3:12-18) valt het woord ‘heerlijkheid’ op, het woord komt elfmaal erin voor. De bediening des doods (de bediening van de wet) ging met zo’n heerlijkheid gepaard dat de kinderen Israëls niet naar het gezicht van Mozes konden blijven kijken (3:7). We lezen dit in Ex. 34: 29 en 30:

29 Toen Mozes van de berg Sinai afdaalde, (de twee tafelen der getuigenis nu waren in de hand van Mozes, toen hij van de berg afdaalde) wist hij niet, dat de huid van zijn gelaat straalde, doordat hij met Hem gesproken had.

30 Toen Aaron en al de Israëlieten Mozes zagen, zie, de huid van zijn gelaat straalde, en zij durfden hem niet naderen.

In 3:9-11 legt Paulus uit dat de heerlijkheid van het oude verbond veel minder is dan die van het nieuwe verbond. De GNB vertaalt vers 10 met:

10 Die heerlijkheid van toen zinkt eigenlijk in het niet bij de overgrote heerlijkheid van nu.

De bediening van de Geest overtreft de bediening van de wet in zeer ruime mate. De heerlijkheid van de eerstgenoemde blijvende bediening is veel groter. Dat is ook de reden dat Paulus en zijn medewerkers met volle vrijmoedigheid kunnen optreden. In 3:13 vergelijkt Paulus zijn optreden met dat van Mozes. Mozes kon allesbehalve met volle vrijmoedigheid optreden. Hij deed juist een bedekking voor zijn gelaat. Waarom was dat?

We kijken weer naar 3:29. Mozes komt weer van de berg Sinaï af met de twee tafelen van de wet die hij van God ontvangen had nadat hij verzoening had bewerkt voor de zonde van het volk. Dit vers en het volgende vermelden dat de huid van het gelaat van Mozes straalde doordat hij met God had gesproken. Aäron en al de Israëlieten zien dat en durven hem niet te naderen. De combinatie van de heerlijkheid van God en een schuldig geweten is blijkbaar te veel voor hen. Pas als Mozes hen roept komen Aäron en de leiders van het volk tot hem en luisteren naar wat hij te zeggen heeft. Daarna doet hij weer een doek voor zijn gelaat. Uit het vervolg blijkt dat Mozes geen doek voor zijn gezicht had als hij met God sprak. Maar als hij met de Israëlieten sprak terwijl zijn gelaat straalde dan deed hij de doek weer om. In 3:13 staat dat Mozes een doek voor zijn gelaat deed op dat de kinderen Israëls geen blik zouden slaan op het einde van hetgeen moest verdwijnen. Dit laatste is enigszins raadselachtig. Je zou kunnen zeggen dat het stralende gelaat van Mozes model stond voor de heerlijkheid van de bediening der wet. Deze bediening zou echter voorbijgaan. Volgens [9] benadrukken de uitdrukkingen ‘het einde’ en ‘hetgeen moest verdwijnen’ dezelfde boodschap. Mozes kwam, in zekere zin, de Israëlieten te hulp bij hun onvermogen om naar het stralende gelaat van Mozes te kijken. Toch had deze manifestatie van heerlijkheid bekering beoogd want er staat meteen daarna: Maar hun gedachten werden verhard. Men zie ook Heb. 3: 12 en 13:

12 Ziet toe, broeders, dat bij niemand uwer een boos, ongelovig hart zij, door af te vallen van de levende God,

13 maar vermaant elkander dagelijks, zolang men nog van een heden kan spreken, opdat niemand van u zich verharde door de misleiding der zonde;

Paulus gaat nu van een bedekking van het gelaat naar de bedekking van het hart. De eerste bedekking is uiterlijk zichtbaar maar de andere bedekking niet. De bedekking van hart wordt alleen weggenomen door bekering tot de Here. De kinderen Gods hebben geen bedekking meer over hun hart. Bij hen krijgt de Heilige Geest de gelegenheid om in toenemende mate de heerlijkheid van God te laten zien. De werking van de Heilige Geest in de gelovige bewerkt een innerlijke vrijheid (Joh. 8:32, Gal. 5:1).

3.6 Drie aspecten van de bediening

In 4:1-16 komen drie aspecten van de bediening naar voren te weten:

- we verliezen de moed niet
- we hebben verworpen alle schandelijke praktijken
- we hebben deze schat in aarden vaten

In 4:1 heeft Paulus het over deze bediening. Hiermee wijst hij terug op 3:6 waar hij zichzelf en zijn medewerkers beschrijft als dienaren van een nieuw verbond. Hij doelt hier op het verbond van de Geest in tegenstelling tot het oude verbond dat gebaseerd was op de wet van Mozes. Onder het nieuwe verbond, dat gebaseerd is op het offer van de Heer Jezus, werkt de Heilige Geest bij voortduring in het hart van de gelovige zodat deze steeds meer gevormd wordt naar het evenbeeld van de Heer Jezus en verandert van heerlijkheid tot heerlijkheid (3:18). De taak voor Paulus (als apostel) en zijn medewerkers was om mensen te brengen onder dit nieuwe verbond en hen daarin verder te onderwijzen. Ongetwijfeld een heerlijke bediening. Als je zoveel genade ontvangen hebt (Rom. 1:5) en de Heilige Geest zo krachtig werkt in deze bediening is er geen enkele reden om de moed te verliezen ondanks de vele moeilijkheden en tegenstand.

Hoe gemakkelijk verliezen we de moed in ons christenleven bij tegenslag! Hoewel de meesten van ons niet zo'n geweldige bediening als Paulus hebben zijn we toch, als we het leven met de Heer serieus nemen, op de één of andere manier betrokken bij de bediening van het nieuwe verbond en wil de Heilige Geest ook heel krachtig werken in ons leven. Ook wij kunnen door de Heilige Geest gevuld zijn met hoop en blijdschap ondanks tegenslag. De helm des heils) is een essentieel deel van onze geestelijke wapenrusting en we worden in Ef. 6:17 opgeroepen deze bewust aan te doen. Zonder dit perspectief van het (toekomstig)heil wordt ons leven armzalig (1 Kor. 15:19).

4:1 gaat erover wat ze niet doen terwijl 4:2 duidelijk aangeeft wat ze wel doen: alle schandelijke praktijken verwerpen die het licht niet kunnen zien. Ze wilden transparant zijn voor de mensen. Voor God zijn we, vanuit God gezien, letterlijk transparant. Niets is er voor Hem verborgen (Heb. 4:13). Maar transparant zijn voor de mensen is niet vanzelfsprekend. Dat betekent het verwerpen van alles wat het licht niet kan zien. Paulus schreef aan de Thessalonicenzen:

1 Thess. 5:22 Onthoudt u van alle soort van kwaad.

Elke vorm van kwaad die we in ons leven laten bestaan betekent een aangrijpingspunt voor satan (alleen al om ons aan te klagen). Hoeveel te meer last zullen we hiervan hebben bij een openbare bediening. Daarom zal een dienstknecht van God gebroken moeten hebben met elke bewuste zonde:

2 Tim. 2:19: Een ieder, die de naam des Heren noemt, breke met de ongerechtigheid.

Kistemaker [10] merkt nog op dat Paulus in 4:2 niet strijdlustig spreekt maar positief is in zijn verdediging. Hij spreekt over zijn eigen levenswandel, niet over die van zijn tegenstanders.

Alleen hier in het N.T. lezen we de uitdrukking “het woord Gods vervalsen” [11]. Paulus zinspeelt hier op zijn tegenstanders die hem daarvan beschuldigen (Hand. 21:21). Zo zou Paulus afval van Mozes leren en Paulus moet dan bepaalde zaken doen om het tegendeel te bewijzen (Hand. 21:25).

Het gedrag van Paulus en zijn medewerkers was zodanig dat ze bij elk menselijk geweten hun eigen aanbeveling waren (Zo bevelen we ons ten overstaan van God aan bij ieders geweten NBV). Toch kan het evangelie nog bedekt zijn ondanks het feit dat ze verlicht zijn met de kennis van de heerlijkheid van God (4:6). Paulus spreekt hier m.i. niet over degenen die wel in de gaten hebben dat ze te maken hebben met mannen van God maar er desondanks (in eertste instantie) niets mee doen. Neen, het is erger, voor sommigen is hun evangelie zelfs totaal bedekt. Ze zien zelfs helemaal geen licht meer ondanks dat het toch duidelijk schijnt. In het natuurlijk leven ben je dan totaal blind en zo is het ook in het geestelijk leven. Als er licht is en je ziet het niet meer dan ben je met blindheid geslagen door de god van deze eeuw (satan). Voorwaar een ernstige toestand, want het leidt tot verloren gaan. Als we Christus Jezus als Here prediken en wijzelf zuiver zijn dan moet dat, normaal gesproken, effect hebben, behalve op hen die met blindheid geslagen zijn.

In 4:6 maakt Paulus een vergelijking met God scheppingsdaad van het licht (Gen. 1:3). Let wel dat er niet staat dat Gods licht van buitenaf in ons hart schijnt maar wel dat Hij het licht in onze harten heeft doen schijnen. Hij heeft a.h.w. het licht in onze harten ontstoken [12]. De GNB vertaalt 4:6 als volgt:

2 Kor. 4:6 Want dezelfde God die gezegd heeft: Uit de duisternis zal licht schijnen! heeft geschenen in ons hart, om ons te verlichten met de kennis van zijn heerlijkheid die afstraalt van het gelaat van Christus.

Drie zaken zijn nu belangrijk voor effectieve evangelieprediking:

Wij prediken Christus Jezus als Here
 Wij prediken onszelf als uw dienaren om Christus wil
 Wij hebben deze schat in aarden vaten

Voor de eerste twee zaken moeten we gewoon kiezen, het laatste punt (de schat van het evangelie in een ‘zwak’ menselijk lichaam), is Gods keus voor ons. En dat is wel een zeer bewuste keus. Juist door zwakke mensen en door menselijke zwakten heen kan Hij Zijn kracht zo overvloedig tonen! Dat is ook één van de redenen waarom God moeilijke omstandigheden toelaat in onze levens. Dan kan Hij juist Zijn kracht laten zien door uitreddingen te geven of ook door de betrokkenen juist bijzondere kracht te geven om de beproeving te ondergaan. Denk maar aan Paulus en Silas in de gevangenis. Temidden van zeer moeilijke omstandigheden zongen ze Gods lof (Hand. 16:25) en zo staat er: de gevangenen luisterden naar hen. Mogelijk hebben ze gedacht: Wat hebben deze mensen toch dat ze zelfs onder deze omstandigheden nog kunnen zingen? En denk maar eens aan wat Paulus aan de Filippenzen schrijft in Fil. 1:12-15:

12 Ik wil, dat gij weet, broeders, dat hetgeen mij wedervaren is veeleer tot bevordering van de evangelieprediking heeft gestrekt.

13 Daardoor toch is aan het gehele hof en aan al de overigen duidelijk geworden, dat ik in gevangenschap ben om Christus' wil,

14 en het merendeel der broeders in de Here heeft door mijn gevangenschap vertrouwen gekregen om met des te meer moed onbevreesd het woord Gods te spreken.

De Bijbel geeft nog veel meer van deze voorbeelden. Ze laten allemaal zien dat God ‘de dood kan laten werken in ons’ opdat anderen leven ontvangen.

In vers 4:13 volgt Paulus een citaat uit Ps. 116:10:

Ik heb geloofd, zelfs toen ik sprak:

Ik ben zeer verdrukt

De psalmist beschrijft in Ps. 116 zijn redding uit doodsgevaar. Hij heeft het geloof vastgehouden ondanks moeilijke omstandigheden. Paulus en zijn medewerkers hebben dezelfde geest van geloof. Ondanks moeilijke omstandigheden houden zij (Paulus en zijn metgezellen) ook vast aan het geloof en gaan door met spreken.

In 4:14 haalt Paulus het eschatologisch perspectief erbij (de helm des heils). Hij weet waar het uiteindelijk allemaal op zal uitlopen, zelfs als hij bij deze bediening het leven moet laten.

In 4:15 laat Paulus zien dat al zijn inspanningen en ontberingen (en die van zijn medewerkers) uiteindelijk de Korintiërs ten goede komen. Paulus en zijn medewerkers hadden een hart voor de mensen en Paulus toonde ook hier een ware apostel te zijn!

3.7 Eeuwigheidsperspectief

4:16 begint, evenals 4:1, met daarom...en ook hier gaat het over het niet verliezen van de moed. In 4:1 wordt als reden, voor het niet verliezen van de moed, de bediening genoemd die ze ontvangen hebben. In 4:16 en volgend ligt de nadruk meer op het eeuwigheidsperspectief. De uiterlijke mens verval. Dit gold i.h.b. voor Paulus en zijn medewerkers. Behalve het gewone verval (het ouder worden) hadden ze ook te maken met het verval ten gevolge van het lijden om Jezus wil. Als dit zonder ‘compensatie’ was dan was het maar een uitzichtloze zaak. Maar Paulus noemt hier twee vormen van compensatie, één in het heden en één in de toekomst. De eerstgenoemde staat in 4:16b:

de innerlijke mens wordt van dag tot dag vernieuwd

Door onze relatie met Jezus en door de inwonende Heilige Geest ontvangen we dagelijks innerlijke kracht om ons werk te doen. Eenzelfde gedachte vinden we in Ef. 3 waar Paulus voor de Efeziërs bidt:

*14 Om die reden buig ik mijn knieën voor de Vader, 15 naar wie alle geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt,
16 opdat Hij u geve, naar de rijkdom zijner heerlijkheid, met kracht gesterkt te worden door zijn Geest in de inwendige mens,*

In Col.3:10 zegt Paulus:

10 en de nieuwe aangedaan hebt, die vernieuwd wordt tot volle kennis naar het beeld van zijn Schepper,

De vernieuwing is dagelijks maar heeft ook een progressief karakter. Het heeft alles te maken met het goede werk dat God begonnen is in Zijn verlostent:

Filp. 1:6 Hiervan toch ben ik ten volle overtuigd, dat Hij, die in u een goed werk is begonnen, dit ten einde toe zal voortzetten, tot de dag van Christus Jezus.

Om die innerlijke vernieuwing dagelijks te ervaren is nodig dat we onze relatie met de Heer onderhouden.

De tweede vorm van ‘compensatie’ is het eeuwigheidsperspectief. Het woord ‘bewerkt’ wordt hier gebruikt. In de eerste plaats denk ik hier aan de teksten in Matth. 5

*11 Zalig zijt gij, wanneer men u smaadt en vervolgt en liegende allerlei kwaad van u spreekt om Mijnentwil.
12 Verblijdt u en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen; want alzo hebben zij de profeten voor u vervolgd.*

en ook:

1 Pet. 4:14 Indien gij door de naam van Christus smaad lijdt, zijt gij zalig, daar de Geest der heerlijkheid en de Geest Gods op u rust.

Rom. 8:17 Zijn wij nu kinderen, dan zijn wij ook erfgenamen: erfgenamen van God, en medeerfgenamen van Christus; immers, indien wij delen in zijn lijden, is dat om ook te delen in zijn verheerlijking.

Je zou ook kunnen zeggen dat het lijden om Jezus wil je dichterbij de Heer brengt en dat heeft ook consequenties voor de eeuwigheid.

Als we alleen op het zichtbare zouden zien dan is er geen perspectief voor het lijden om Christus wil, maar in de onzichtbare eeuwige werkelijkheid ligt dat alles te boven gaand eeuwig gewicht van heerlijkheid. God laat voor degenen die Hem toebehoren het lijden meewerken ten goede (Rom. 8:28), niet alleen voor dit leven, maar ook voor het leven daarna. Wat dit laatste praktisch betekent weten we nu nog niet, maar het zal een heerlijke ontdekking zijn.

In 5:1-10 gaat Paulus verder met dit eeuwigheidsperspectief. 5:1 begint met ‘Want wij weten’. Paulus refereert hier naar het eerdere onderwijs dat hij aan de Korintiërs gegeven heeft over dood en opstanding (1 Kor. 15). Het een en ander moet de Korintiërs dus niet vreemd in de oren hebben geklonken. Het ‘indien’ laat zien dat Paulus rekening ermee hield dat de Heer Jezus tijdens zijn aardse leven nog kon teruggereken.

Het is verder duidelijk dat Paulus met de aardse tent waarin wij wonen ons lichaam bedoelt. Het valt me op dat Paulus daarna niet spreekt over alleen de hemel maar over een gebouw in de hemel. Tegenover de tijdelijke aardse tent op aarde (ons lichaam) staat een eeuwig huis in de hemel. We moeten dus hier (waarschijnlijk) niet denken aan het Vaderhuis met de vele woningen (Joh. 14:2) maar wel aan een hemelse ‘bekleding’. Als een gelovige sterft gaat zijn geest naar de hemel, in zekere zin, is de gelovige dan ‘naakt’ dus zonder lichaam. Dit zal echter niet zijn toestand in de hemel zijn. Hij zal daar een eeuwig huis hebben. Wel is dit een tussentoestand want bij de wederkomst van de Heer Jezus ontvangen we pas een nieuw lichaam (het opstandingslichaam uit 1 Kor. 15). Dit is ook wat Paulus bedoelt met onze woonstede uit de hemel (5:2).

5:3 is een wat merkwaardige tussenzin. In de NBG-vertaling lijkt hier een soort waarschuwing te staan in de zin van: Zorg ervoor dat je niet naakt bevonden wordt (in de zin van Matth. 22:11). Een betere vertaling geeft de NBV:

We zijn er echter zeker van dat we ook ontkleed niet naakt zullen zijn.

De Studiebijbel geeft hier: Het Griekse *ei ge* moet eerder redengevend (daar immers) dan conditioneel (indien althans) vertaald worden.

Er staat dus zoiets als: we verlangen naar ons nieuwe lichaam omdat we er ook zeker van zijn dat we dit zullen ontvangen zodat we niet naakt zijn.

5:4 is grotendeels een herhaling van vers 2. Bij 5:5 wordt er in de NBG-vertaling verwezen naar Rom. 8:23:

23 En niet alleen zij, maar ook wij zelf, wij, die de Geest als eerste gaven ontvangen hebben, zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van ons lichaam.

Wij verlangen ernaar met onze woonstede uit de hemel overkleed te worden (5:4) dat wil zeggen: wij verlangen ernaar om ons opstandingslichaam te ontvangen. 5:5 zegt dat God ons daar, in zekere zin, voor heeft klaargemaakt. God heeft ons wedergeboren doen worden en ons vervuld met de Heilige Geest. Ik moet ook denken aan wat er in Rom. 8:29 en 30 staat:

29 *Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld zijns Zoons, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen;*
 30 *en die Hij tevoren bestemd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.*

De Geest is ons ook tot onderpand gegeven. In Ef. 1:14 wordt de Geest het onderpand van onze erfenis genoemd. Onderpand betekent in dit verband ook garantie. De Heilige Geest die in ons woont is ook onze garantie dat we te zijner tijd ook een opstandingslichaam zullen ontvangen. Dit is een grote troost voor de christen die nu ongeneeslijk ziek is. In Ef. 4:30 staat dat we door de Heilige Geest ook verzegeld zijn tegen de dag der verlossing.

De verzen 6 tot en met 10 van hoofdstuk 5 zijn ‘bekende’ verzen en monden uit in het ‘openbaar worden voor de rechterstoel van Christus’. Enerzijds is er het verlangen om ons thuis (het verblijf in ons lichaam) te verlaten bij de Heer onze intrek te nemen. Tegelijkertijd is er ook een streven om Hem welgevallig te zijn op de dag van het oordeel (voor de rechterstoel van Christus). De uitdrukking ‘hetzij thuis, hetzij in den vreemde’ heeft betrekking op de dag van het oordeel. Er staat dus eigenlijk zoiets als: We doen (nu) ons best om Hem (straks) op de dag van het oordeel welgevallig te zijn hetzij dat we dan (bij de wederkomst) nog leven of al gestorven zijn (dat maakt niet meer uit).

Let erop hoe vaak de woorden ‘want’ en ‘daarom’ gebruikt worden. Dit laat de samenhang zien tussen de verschillende ‘onderwerpen’.

3.8 Niet meer naar het vlees

Voor mij persoonlijk staat het “elkaar niet meer naar het vlees kennen” in dit gedeelte (5:11 - 21) centraal. Met het vlees wordt in dit verband de uiterlijke mens bedoeld d.w.z. ‘zijn menselijke eigenschappen en kwaliteiten’ zoals afkomst (joods of Grieks), rijkdom, sociale status (slaaf of vrij), geslacht (vgl. Gal.3:28), geleerdheid, welsprekendheid of uiterlijke verschijning [13]. Uit vers 12 en 13 van dit gedeelte blijkt dat de tegenstanders van Paulus hem beoordeelden naar het vlees. Zij gingen prat op uiterlijkheden en (geestelijke) ervaringen. Ze hadden blijkbaar niet door dat hun eigen motieven niet zuiver waren en zochten hun roem niet door het hart. Ze hadden een neerbuigende houding naar Paulus hetgeen ook blijkt uit wat Paulus in hoofdstuk 10:10 schrijft:

10 *Want zijn brieven, zegt men, zijn wel gewichtig en krachtig, maar zijn persoonlijke verschijning is zwak en zijn spreken betekent niets.*

De persoonlijke verschijning en de welsprekendheid liggen beide op het vlak van de uiterlijkheden. Wat dit laatste betreft, God gebruikte juist het gebrek aan welsprekendheid (naar het oordeel van de tegenstanders) en het gebrek aan uiterlijke verschijning om het geloof van de Korintiërs op te bouwen:

1 Kor. 2:3; *Ook kwam ik in zwakheid, met veel vrezen en beven tot u;*
 4 *mijn spreken en mijn prediking kwam ook niet met meeslepende woorden van wijsheid, maar met betoon van geest en kracht,*
 5 *opdat uw geloof niet zou rusten op wijsheid van mensen, maar op kracht van God.*

Juist het betoon van geest en kracht (het ervaren van de Heilige Geest) overtuigden de Korintiërs die een toebereid hart hadden, dat achter deze zwakke man een sterke God stond. Als Paulus meeslepende woorden van wijsheid had gesproken dan zou dat misschien bij de Korintiërs goed gevallen zijn. Immers daar werd vaak naar gestreefd en mogelijk zou Paulus een goede indruk gemaakt hebben, maar meer dan dat zou het ook niet geweest zijn. De Heer Jezus zegt eenvoudig:

Joh 6:63 De Geest is het, die levend maakt, het vlees doet geen nut; de woorden, die Ik tot u gesproken heb, zijn geest en zijn leven.

Paulus en zijn medewerkers waren ook dienaren van

3:6 een nieuw verbond niet der letter, maar des Geestes, want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

Christenen kennen elkaar, als het goed is, niet meer naar het vlees, maar wel naar de nieuwe schepping. Christenen zijn met Christus begraven door de doop in de dood:

Ro 6:4 Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is door de majesteit des Vaders, zo ook wij in nieuwheid des levens zouden wandelen.

en ook:

Col 2:12 daar gij met Hem begraven zijt in de doop. In Hem zijt gij ook medeopgewekt door het geloof aan de werking Gods, die Hem uit de doden heeft opgewekt.

We kennen elkaar (als het goed is) op een intieme manier alleen nog maar naar de nieuwe schepping. Hoe anders zou het in onze gemeenten zijn als dit geestelijke principe consequent werd gehanteerd. De inwoners van Nazaret kenden ook slechts een ‘Jezus naar het vlees’:

Mark. 6:3 Is dit niet de timmerman, de zoon van Maria, en de broeder van Jakobus en Jozef en Judas en Simon? En behoren zijn zusters hier niet bij ons? En zij namen aanstoot aan Hem.

Ook onder gelovigen kan gemakkelijk aanstoot ontstaan bijv.:

1 Tim. 4:12 Niemand schatte u gering om uw jeugdige leeftijd, maar wees een voorbeeld voor de gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in geloof en in reinheid.

Heel gemakkelijk komt het vlees (maar dan in de betekenis van: de zondige menselijke natuur) te voorschijn als we elkaar gaan beoordelen op uiterlijkheden.

Het initiatief voor de verzoening lag bij God en niet bij de gevallen mens! We halen hier ook Rom. 10:10 bij:

Want als wij, toen wij vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood zijns Zoons, zullen wij veel meer, nu wij verzoend zijn, behouden worden, doordat Hij leeft;

Dit is wat moeilijk. Het initiatief van de verzoening lag bij God en deze verzoening vond plaats op Golgotha (2 Cor. 5:18, Coll. 1:21). Verzoening vraagt echter ook een antwoord van de zondaar. Hij moet op deze verzoening ingaan, dan pas is de verzoening compleet. Vandaar ook de oproep van Paulus in 2 Cor. 5:20: Laat u met God verzoenen! Deze twee 'verzoeningen' komen ook in vers 10 aan de orde. Het 'nu wij verzoend zijn' heeft betrekking op de situatie dat wij, door het aanvaarden van de verzoening, kinderen Gods geworden zijn.

Wat betekent ...behouden worden doordat Hij leeft? In de grondtekst staat er: ...behouden worden door het leven van Hem. Hier wordt bedoeld het opstandingsleven van de Heer Jezus. De Heer Jezus zegt tot Zijn discipelen in Joh. 14:19: want Ik leef en gij zult leven. De kinderen Gods kunnen dankzij het opstandingsleven dat de Heer met de zijnen deelt (Rom. 6:5) hun wedloop lopen tot het eind. Wat een zekerheid is dit!

De genade van de verzoening bestaat uiteindelijk hierin dat God onze zonden nam en deze op Zijn Zoon heeft gelegd. In ruil daarvoor werd ons de gerechtigheid van Jezus toegerekend (5:21).

3.9 De genade niet vergeefs ontvangen

Nadat Paulus gesproken heeft over het niet meer kennen naar het vlees en de nieuwe schepping begint hij in het volgende gedeelte (6:1-10) met een wat merkwaardige vermaning. De inhoud ervan is: Ontvang de genade van God niet tevergeefs. Waarom is dit merkwaardig? Omdat we ervan uitgaan dat hij spreekt tot bekeerde Korintiërs. In de eerste brief heeft Paulus al zijn dankbaarheid getoond voor het werk dat God gedaan heeft onder hen (bijvoorbeeld in 1 Kor. 1: 4 en 5). Toch kunnen we hier het volgende bij opmerken:

1. Er zullen ongetwijfeld ook Korintiërs zijn geweest die zich niet echt bekeerd hadden (zie bijvoorbeeld 13:5). Je kunt het evangelie aanhoren zonder er veel mee te doen. Voor hen heeft de vermaning een des te sterkere lading. Nu is er nog de dag des heils en we weten niet wanneer onze kansen voorbij zijn. In Heb. 9:27 staat:

Heb 9:27 En zoals het de mensen beschikt is, eenmaal te sterven en daarna het oordeel,

Na het sterven is er geen heil meer voor de onbekeerden. In Luk. 13:3 en vers 5 spreekt de Heer Jezus over mensen die omkwamen. Zij waren geen grotere zondaars dan de anderen, maar hun tijd was gewoon om!

2. Je kunt ook als bekeerde de genade (in zekere zin) vergeefs ontvangen. In 2 Petr. 2 is er sprake van dwaalleraren. Duidelijk gaat het hier om mensen die op de rechte weg geweest zijn maar toch later de genade verandert hebben in losbandigheid (zie ook Jud.1:4). Je zou de oproep van 6:1 ook kunnen uitleggen als een dringend appel om ook het evangelie ten volle te gaan leven omdat anders achteruitgang op de loer ligt en dat kan in het meest ernstige geval afval tengevolge hebben. In de brief aan de Hebreëen is één van de grote thema's: blijf op de weg van de Heer. Voor de Korintiërs was er ook nog het gevaar van de dwaalleraren die de gemeente waren binnengedrongen en de autoriteit van Paulus en zijn medewerkers en daarmee ook de autoriteit van het evangelie ondermijnden.

In het volgende toont Paulus aan dat hij en zijn medewerkers ware dienaren van God zijn. Je zou de opsomming van 6:4-10 in drie groepen kunnen verdelen:

a. negatieve omstandigheden:

veel dulden
verdrukkingen
noden
benauwdheden
slagen
gevangenschappen
oproeren
moeiten
nachten zonder slaap
dagen zonder eten

b. christelijk karakter

reinheid
kennis
lankmoedigheid
rechtschapenheid
in de heilige Geest
ongeveinsde liefde
prediking van de waarheid
wapenen der gerechtigheid in de linker- en rechterhand

c. tegenstellingen

eer en smaad
kwaad gerucht en goed gerucht
verleiders en toch betrouwbaar
niet bekend en wel bekend
stervend en levend
getuchtigd maar niet ten dode
bedroefd maar altijd blijde
arm, maar velen rijk makend
niets hebbend en toch alles bezittend

De meeste uitdrukkingen spreken voor zichzelf. Toch zullen we enkele uitdrukkingen er uitlichten.

- reinheid

Het Griekse woord is hier: hagnoteti. Volgens de Studiebijbel duidt het op zuiverheid van motieven. Het duidt op zuiverheid met betrekking tot sexuele en morele relaties en ook ten opzichte van het eigen geweten.

- in de Heilige Geest

Volgens de Studiebijbel is dit een omschrijving voor de gehele levenspraktijk van Paulus waarbij hij zich liet inspireren, leiden en corrigeren door de Geest.

- wapenen der gerechtigheid in de linker- en rechterhand

In de ene hand (in de klassieke oudheid) zijn doorgaans aanvalswapens (zwaard, speer) en in de andere hand verdedigingswapens (schild). Beide zijn nodig voor de christen: verdediging tegen de bedreigers van het evangelie en ook de aanval op geestelijke bolwerken. Bij wapens van gerechtigheid kan men denken aan het karakter wat bij deze wapens hoort (bijv. liefde, geduld...) maar ook aan datgene wat deze wapens bevorderen (bijv. je schoeisel bevordert vrede, zie Ef. 6:15).

- getuchtigd maar niet ten dode

Werd Paulus door God getuchtigd om correctie aan te brengen [14] of interpreteerden zijn vijanden het lijden van de apostel als een bewijs van Gods onbehagen (Studiebijbel). Het eerste lijkt me waarschijnlijker. De uitkomst van de tuchting was in ieder geval niet de dood. Zeer waarschijnlijk heeft Paulus aan Ps. 118:18 gedacht.

- bedroefd maar altijd blijde

Paulus had, naar de mens gesproken, alle reden om bedroefd te zijn. Men leze slechts 11: 23-29. Toch schrijft hij in Fil. 4:4:

Verblijdt u in de Here te allen tijde! Wederom zal ik zeggen: Verblijdt u !

Hier zit hijzelf in de gevangenis! Toch kunnen we ons “in de Here” altijd verblijden. Zijn liefde voor ons is permanent. De droefheid over de geestelijke toestand van de omringende wereld en ook persoonlijke omstandigheden gaat samen met de blijdschap van het zoonschap Gods.

- niets hebbend en toch alles bezittend

Paulus zal zeker niet rijk geweest zijn. Toch was hij zeer rijk in Christus. We geven nog een aantal teksten die met dit onderwerp te maken hebben:

Luk. 15:31: Kind, jij zijt altijd bij mij en al het mijne is het uwe

1 Kor. 7:30: die kopen, als zouden zij er niets van behouden

1 Kor. 3:22....het is alles het uwe

Luk. 12:21: Zo vergaat het hem, die voor zichzelf schatten verzamelt en niet rijk is in God.

3.10 Onze heiligheid volmaken

In het gedeelte 6:11-7:1 zet Paulus de gedachtegang voort die hij bij 6:3 even verlaten heeft. Het thema in dit gedeelte is: het zich afscheiden van het onreine. Al eerder deed Paulus de oproep om de genade Gods niet tevergeefs te ontvangen (6:1). De genade van God moet doorwerken op al je levensterreinen. In Heb. 12:14 staat:

Jaagt naar vrede met allen en naar de heiliging, zonder welke niemand de Here zal zien.

Heel specifiek speelden blijkbaar nog steeds de problemen met het gaan naar heidense tempels. Dit zou je in ieder geval kunnen concluderen uit 6:15-17

Natuurlijk is de toepassing voor ons veel ruimer. Wij hebben in het algemeen niet met heidense tempels te maken maar wel met allerlei andere zaken die ons geestelijk leven kunnen bezoedelen. Dikwijls wordt de toepassing gemaakt naar het trouwen met een ongelovige. Op zich is dit een hele legitieme toepassing, maar als je eenmaal getrouwd bent kun je niet meer scheiden op grond van het feit dat je partner geen christen is.

De vraag is wat het gedeelte 6:11-13 te maken heeft met dit alles. Mogelijk is het volgende:

Bij het vermanen zijn altijd twee partijen betrokken: Degene die vermaant en degene die de vermaning ontvangt. Een vermaner moet zuiver, liefdevol en wijs zijn. Men zie:

Spr. 25:12: Een wijs vermaner bij een luisterend oor is een fijn gouden sieraad,

1 Tim. 1:5: Het doel van alle vermaning is liefde uit een rein hart, uit een goed geweten en een ongeveinsd geloof

Wat Paulus betreft is aan deze voorwaarden wel voldaan (zie 6:11, 12) maar hoe lag dat bij de ontvangende partij? Blijkens 6:12, 13 minder goed. Daarom moet Paulus hen extra aanmoedigen om zijn vermaning, in het bijzonder in de verzen 6:14-7:1 toch ter harte te nemen.

We kunnen ons nog afvragen waarom de verhouding tussen de gemeente te Korinte en Paulus blijkbaar niet optimaal was. Uit 6:11-13 blijkt duidelijk dat het probleem bij de Korintiërs lag en niet bij Paulus. Ik zou er twee redenen voor kunnen geven:

- de verkeerde invloed van dwaalleraars en valse apostelen in de gemeente. In 0.1 is hier al op gewezen.

- een aantal Korintiërs wandelen blijkbaar niet in het licht, waarom is er anders vermaning nodig?

Zonde, in welke vorm dan ook, bederft altijd de verhouding tussen mensen. Een klein beetje roddel kan al voldoende zijn om de positie van een leider aan te tasten.

Vers 13 wordt weer voortgezet in 7:2, we willen nu eerst kijken naar het gedeelte 6:14 tot en met 7:1. Je zou het als titel kunnen geven: je heiligheid volmaken.

We hebben al gewezen op wat, naar alle waarschijnlijkheid, de aanleiding is voor dit gedeelte namelijk het deelnemen van sommige Korintiërs aan de heidense offerfeesten in de afgodentempels. In de 1^e Korintebrief schrijft Paulus hier al over. Hij had hen al gewaarschuwd voor deze deelname. Ze zouden als christen niet immuun zijn voor afgodische invloeden en in het bijzonder niet als ze zich bewust met deze offerfeesten inlieten.

In Lev. 26:11 en 12 beloofde God aan de Israëlieten, als ze Zijn geboden in acht namen:

11 En ik zal mijn tabernakel in uw midden zetten, en ik zal geen afkeer van u hebben, 12 maar Ik zal in uw midden wandelen en Ik zal U tot een God zijn en gij zult Mij tot een volk zijn

We zien dit pas ten volle gerealiseerd als de nieuwe hemel en aarde er is:

Opb. 21:3: Zie, de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen zijn volken zijn en God zelf zal bij hen zijn, en Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch geklaag, noch moeite zal er meer zijn, want de eerste dingen zijn voorbijgegaan.

Toch geldt de belofte ook, in een bepaalde zin, voor deze tussentijd. Paulus schrijft in vers 16a:

Wij toch zijn de tempel van de levende God....

In deze zin woont God nu temidden van Zijn gemeente. Maar ook nu wil Hij wandelen temidden van heilige mensen. Petrus schrijft:

1 Petr. 1:15:maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, wordt zo ook gijzelf heilig in al uw wandel; er staat immers geschreven: Weest heilig, want Ik ben heilig

In vers 7:1 zegt Paulus :

Daar wij nu deze beloften bezitten....

Hij citeert hier een aantal teksten uit het OT waar het gaat om beloften die aan het toenmalige Israël gegeven werden. Toch zegt hij nu dat wij deze beloften bezitten. Twee zaken vallen me dan op namelijk:

- de belofte is in principe voor iedere gelovige (zoals veel bijbelse beloften)
- de belofte is voorwaardelijk, we moeten ons reinigen

Behalve dat God in ons woont door de Heilige Geest wil Hij dus ook graag onder ons wonen en wandelen. Persoonlijk vind ik dit een hele troostrijke gedachte dat God ook nu al onder ons wil wonen en wandelen. De Schepper van hemel en aarde die door Zijn Geest in ons woont houdt er blijkbaar van om temidden van Zijn geheiligde schepselen te leven.

Wat betekent: ons reinigen van alle bezoedeling van het vlees en de geest?

Met het vlees wordt hier gewoon ons lichaam bedoeld terwijl de geest betrekking heeft op de innerlijke mens. Ons lichaam is een tempel van de Heilige Geest (1 Kor. 6:19) en elke bezoedeling van deze tempel gaat in tegen de inwonende Heilige Geest. Ongetwijfeld zal Paulus hier gedacht hebben aan de heidense offerfeesten in de afgodentempels waaraan veel Korintiërs voor hun bekering hadden deelgenomen (1 Kor. 8). Wanneer ze na hun bekering hier toch mee doorgingen (mogelijk op aandringen van onbekeerde vrienden en familieleden) dan zouden ze zichzelf bezoedelen. Dergelijke offerfeesten liepen ook vaak uit op seksuele uitpattingen en deze bezoedelen in het bijzonder het lichaam (1 Kor. 6:18). Bezoedeling van de geest zal vooral betrekking hebben op de 'ontmoeting' met boze geesten (1 Kor. 10:21 en 22).

Wat betekent het een en ander voor onze persoonlijke hedendaagse praktijk? Immers, als we graag willen dat God in ons midden is, dan zullen we met onze heiliging ernst moeten maken. (Heb. 12 :14).

Het is goed om op te merken dat er staat: Laten we onszelf..., met andere woorden: ...er wordt van onszelf een aktie verwacht. Dat zal betekenen:

1. Elke bewuste zonde belijden en nalaten (1 Joh. 1:9)

Voor de Korintiërs zal dit concreet tot gevolg hebben gehad dat ze moesten stoppen met de offerfeesten (6:14-17). In deze omgeving lag de onreinheid 'voor het opscheppen'. Voor ons kan het bijvoorbeeld betekenen dat we niet meer op bepaalde feesten komen.

2. Reiniging is ook nodig zonder dat er duidelijk sprake is van begane zonden. In Joh. 15:3 zegt de Heer Jezus tot Zijn discipelen:

Joh 15:3 Gij zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb;

Het gaat hier niet om concrete zonden die de discipelen begaan zouden hebben! De Vader heeft hen gesnoeid (Joh. 15:2) en het hele onderwijs van de Heer Jezus had een reinigende en zuiverende werking op hen gehad. Ook wij hebben nodig om steeds bezig te zijn met het woord opdat onze levens zuiver zullen blijven. We worden bezoedeld door allerlei zaken waarmee we dagelijks in aanraking komen. Het beïnvloedt ons gedachtenleven soms meer dan ons lief is, ook al is er nog geen sprake van de één of andere zonde! Hoe belangrijk is het om dagelijks onder de douche van het Woord te staan.

Ook de gemeente wordt gereinigd door het waterbad van het woord:

Ef. 5:26 om haar te heiligen, haar reinigende door het waterbad met het woord,

Opgemerkt zij nog dat het bloed reinigt van zonde. Zonde laat een smet na maar het bloed, waardoor we ook vergeving ontvangen hebben, reinigt ook van deze smet (1 Joh. 1:9). Het bloed reinigt ook van zonde als we in met licht wandelen:

1 Joh. 1:7 maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, hebben wij gemeenschap met elkander; en het bloed van Jezus, zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.

Ook onze oude, zondige natuur laat voortdurend een smet na. Als we in het licht wandelen dan belooft Gods Woord ons dat we voortdurend gereinigd zullen worden van deze smet.

Wat betekent onze heiligheid volmaken in de vreze Gods? De studiebijbel [15] zegt hierover het volgende:

“Op deze manier zal men bezig zijn ‘de heiliging in de vreze Gods te volbrengen’. De nu gebruikte werkwoordsvorm epi-telountes (voleindigende, volbrengende) geeft aan dat het om een proces en een voortdurend ermee bezig zijn gaat. Het is duidelijk dat de gelovigen eens en voor altijd geheiligd zijn door het offer van Christus (vgl. Hebr.10:10). Dat sluit echter niet uit dat zij zich voortdurend moeten inspannen om ook tot praktische levensheiliging te komen (Rom.6:19,22; 1Joh.3:3). Zij doen dit ‘in vreze voor God’ (5:11). Dat betekent niet ‘uit angst voor God’, maar vanuit een diep respect en ontzag, en heilige eerbied voor de Here God. Deze

eerbied kan echter wel omslaan in angst, wanneer bij het oordeel van God zou blijken, dat men geen ernst gemaakt heeft met de levensheiliging (vgl. 1 Joh. 4:18; Hebr.12:28,29)”.

3.11 Gunt ons plaats

De gedachtegang, die bij 6:13 onderbroken werd, wordt hier weer voortgezet.

Gunt ons plaats (letterlijk.: bevat ons, neemt ons op). Of zoals de NBV zegt: Toon uw genegenheid voor ons. Het is toch wel bijzonder als een geestelijk vader van een gemeente dat moet zeggen. Duidelijk is, dat er critici en tegenstanders zijn van Paulus en zijn collega's (in de latere hoofdstukken zal dit nog duidelijker worden). Verder kun je je ook afvragen waar het tussengedeelte, 6:14-7:1, voor dient. Mogelijk heeft Paulus zoiets willen zeggen als: echte liefde kan slecht voortkomen uit een gereinigd hart. Dit komt overeen met wat Petrus zegt:

1 Pet. 1:22 Nu gij uw zielen door gehoorzaamheid aan de waarheid gereinigd hebt tot ongeveinsde broederliefde, hebt dan elkander van harte en bestendig lief,

Met andere woorden: Je kunt alleen maar echt liefhebben als je hart gereinigd is. Dus de Korintiërs kunnen alleen maar een plaats geven aan Paulus en zijn medewerkers als ze zich serieus bezig houden met de heiliging.

We kunnen ons ook afvragen waarom Paulus vraagt dat ze hen plaatsgeven? Waarom accepteert hij niet eenvoudig dat er gewoon tegenstanders en critici zijn? Ik zou er twee redenen voor kunnen aanwijzen:

- Paulus heeft als 'gewoon' mens van vlees en bloed net zo goed behoefte aan genegenheid. Hij heeft niet een dikke korst om zijn hart die hem ongevoelig maakt voor alle soorten aantijgingen.

- Al eerder (zie 0.1) is al opgemerkt dat Paulus zijn bediening niet verdedigde ter wille van zijn eigen belang maar ter wille van de geloofwaardigheid van het evangelie. Als de relatie tussen Paulus en de gemeente verslechterde, zou dit een funeste invloed kunnen hebben voor de geestelijke stabiliteit van de Korintiërs.

Wat deed Paulus nog meer (behalve vragen) om een plaats bij de gemeente? Drie zaken:

- Hij wees op het onberispelijke gedrag van hemzelf en zijn medewerkers (7:2)
- Hij wees op hun liefde voor hen en ook op de zuiverheid van de motieven (niet om u te veroordelen)
- Hij bemoedigde hen (7:4).

In het bijzonder het laatste zullen we in het volgende hoofdstuk toelichten.

3.12 Samenvatting

In 2:14 verlaat Paulus zijn oorspronkelijke gedachtengang en gaat in 7:5 hier pas mee verder. Ondertussen geeft hij een stuk onderwijs over zijn apostolische bediening. Hier en daar zien we ook weer verdedigings aspecten naar voren komen (bijv. in 3.1 en 5.11) terwijl in 6.1 –7.4 vermanend gesproken wordt naar de Korintiërs.

De apostel en zijn medewerkers zijn dienaren van een nieuw verbond. Dit verbond, gebaseerd op het verlossingswerk van de Heer Jezus, overtreft het oude verbond, dat gebaseerd was op de wet van Mozes, verre in heerlijkheid. Onder het nieuwe verbond werkt de Heilige Geest in de harten van de gelovigen en verandert de gelovigen naar het beeld van Christus. De dienaren van het nieuwe verbond, die aan hoge eisen moeten voldoen wat betreft heiligheid en reinheid, hebben de schat van het evangelie in aarden vaten. Maar juist hierdoor kan God zijn kracht laten zien en worden gelovigen opgebouwd. Omdat deze bediening zulke heerlijke aspecten heeft voor zowel dit leven alsook voor het leven hierna zijn we steeds vol goede moed. Omdat we allen in Christus gestorven zijn beoordelen we elkaar nu ook niet meer naar uiterlijke maatstaven maar naar de nieuwe schepping. Dit alles is mogelijk geworden omdat God de wereld met zich verzoend heeft in Christus. Daarom vragen we de mensen ook om deze verzoening te aanvaarden en er uit te gaan leven. Paulus richt deze oproep in het bijzonder tot diegenen in de gemeente die daar nog geen ernst meegemaakt hebben. Tegelijk vraagt hij de Korintiërs om hem en zijn medewerkers echt te aanvaarden. Ze hebben immers in alles bewezen echte dienaren van God te zijn en hebben een hart dat wijd openstaat voor de Korintiërs.

3.13 Studievragen

1. In het gedeelte van 3.3 staat: Dat wat we voortbrengen is, in het algemeen gesproken, onze aanbevelingsbrief (zie ook Matth. 12:33). Wat brengt u voort?
- 2.. Onderaan het gedeelte van 3.5 staat: De werking van de Heilige Geest in de gelovige bewerkt een innerlijke vrijheid (Joh. 8:32, Gal. 5:1). Hoe ervaart u dit?
3. In 5:6 zegt Paulus dat hij en zijn medewerkers te allen tijde vol goede moed zijn. Welke redenen geeft hij daarvoor? Bemoedigen deze redenen ook u?
4. In 5:10 heeft Paulus het over het verschijnen voor de rechterstoel van Christus. Hoe kijkt u tegen dit verschijnen aan? (zorgelijk, met vreugde of....)
5. In 5:12 wordt het roem zoeken door uiterlijkheden geplaatst tegenover roem zoeken door het hart. Kent u deze zaken uit uw eigen geestelijke leven en hoe gaat u daar mee om?
6. In 5:18 heeft Paulus het over de bediening der verzoening die zij ontvangen hebben. In hoeverre geldt deze bediening ook voor u?
7. Voor Paulus en zijn medewerkers gold; als bedroefd maar altijd blij (6:10). Hoe legt u dit uit?
8. In 7:1 wordt gesproken over beloften. Welke beloften worden bedoeld en wat betekent dat voor ons? Hoe kun je je reinigen van alle bezoedeling van het vlees en van de geest?

Verwijzingen:

1. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.4
- 2 Ibid, pag. 88
3. Studiebijbel Nieuwe Testament, Digitale editie 2005
4. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.90
5. Studiebijbel Nieuwe Testament, Digitale editie 2005
6. Ibid
7. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag. 106
8. Zie bijv. “De bergrede” onderdeel 4.8. Studie op www.saret.nl
9. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.119
10. Ibid, pag. 135
11. Ibid, pag. 136
12. Ibid, pag. 144
13. Studiebijbel Nieuwe Testament, Digitale editie 2005
14. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.220
15. Studiebijbel Nieuwe Testament, Digitale editie 2005
16. Ibid,

4. De komst van Titus (7:5-7:16)

4.0 Wat vooraf ging

In 7.5 pakt Paulus de draad weer op die hij in 2.14 heeft laten vallen. Mogelijk heeft hij het tussengedeelte geschreven op zijn reis naar Macedonië (2:13, Hand. 20:1,2) vanuit Troas. Blijkbaar was er afgesproken dat Paulus hier Titus zou ontmoeten, maar om onduidelijke redenen kwam Titus hier niet opdagen. Paulus had Titus namelijk met een brief (de zg. Tranenbrief, zie 0.0) naar de gemeente te Korinte gezonden en ook met de opdracht om een inzameling te organiseren voor de heiligen te Jeruzalem (8:6, 19-21). Het feit dat Titus niet kwam opdagen maakte hem ongerust (zowel om Titus zelf alsook om de gemeente te Korinte, waar hij nu geen informatie over had). In Macedonië ervaren Paulus en zijn medewerkers veel strijd, zowel van buiten (moeilijkheden met de gemeentes?) alsook van binnen (ongerustheid). Later reist Paulus door naar Griekenland, maar ook daar loopt zijn leven gevaar (Hand. 20:3). Uiteindelijk bereikt hij, samen met een heel gezelschap, Troas (Hand. 20:6). Het is niet bekend waar precies Paulus Titus ontmoet heeft, maar het is duidelijk dat deze ontmoeting voor Paulus en zijn medewerkers heel troostrijk was (7:6).

4.1 De troost die Paulus ontving

Paulus werd dus getroost en hoe nodig was dat! De troost is afkomstig van God en is niet toe te schrijven aan een “gelukkig toeval”. Niet alleen de ontmoeting met Titus troostte hem maar ook door de troost die Titus zelf ontvangen had bij zijn bezoek aan de Korintiërs. Ook in andere situaties gaf God bemoediging en troost. Zie bijvoorbeeld Hand. 18:9 en Hand. 27:23. Opvallend ook is dat er staat dat God de nederigen troost. Nederigen hebben een ontvankelijk hart voor God en zullen Zijn troost ook opmerken.

Paulus komt nu ook terug op de moeilijke brief die hij geschreven heeft, maar nu kan hij wijzen op de positieve uitwerking die deze brief heeft gehad. Zijn uiteindelijke doel met deze brief was:

12...opdat uw zorg voor ons openbaar zou worden voor het aangezicht Gods

We geven een paar andere vertalingen:

.....dat tegenover God zou blijken hoe groot uw inzet voor ons is. (NBV)

.....opdat de Here u zou laten zien hoeveel u eigenlijk om ons geeft. (Het Boek)

Duidelijk is dat de brief die Paulus schreef niet alleen zuivering maar ook eenheid tot gevolg had.

Opmerkelijk is ook vers 15. Titus kan met “plezier” terugdenken aan de gemeente te Korinte omdat zijn gezag daar werd aanvaard. Dit hernnert aan:

Heb. 13:17 Gehoorzaamt uw voorgangers en onderwerpt u aan hen, want zij zijn het, die waken over uw zielen, daar zij rekenschap zullen moeten afleggen. Laten zij het met vreugde kunnen doen en niet al zuchtende, want dat zou u geen nut doen.

4.2 Samenvatting

Paulus vervolgt na zijn lange ‘intermezzo’ (2:14-7:4) weer de lijn van de brief en schrijft over de ontmoeting met Titus. Hij en zijn medewerkers ervaren deze ontmoeting als een geweldige troost van God temidden van hun moeilijkheden. Titus brengt ook goede berichten van de gemeente te Korinte over en blijkbaar heeft de moeilijke brief van Paulus zijn uitwerking niet gemist want de gemeente heeft Titus goed ontvangen.

4.3 Studievragen

1. Paulus en zijn medewerkers werden getroost door de komst van Titus en Paulus ervaart dit als een troost van Godswege. Hebt u ook ervaring met een dergelijke troost van Godswege en kunt u er wat over vertellen?
2. In 7:10 en 11 wordt gesproken over twee soorten droefheid. Van de droefheid van de wereld wordt gezegd dat ze de dood brengt. Kunt u dat uitleggen?
3. De geest van Titus werd verkwikt bij de gemeente te Korinte (7:13). Waar had dat mee te maken en wat kunt u daar van leren?

5. De collecte (8:1-9:15)

5.0 Inleiding

Als er in een prediking een oproep gedaan wordt tot ‘geven’ dan zullen bij veel christenen innerlijk stekels ontstaan. Men verwacht dan blijkbaar dat er vermaningen komen die erop neerkomen dat men meer zou kunnen geven aan gemeente, zending enz. als er een minder luxe levensstijl gehanteerd zou worden. Uit een soort schuldgevoel gaat men dan soms een tijd lang meer geven en/of wat soberder leven maar het is de vraag of dit op deze manier stand houdt.

Ik ontken niet dat dergelijke vermaningen van tijd tot tijd nodig zijn, maar het is jammer dat het geven vaak wat negatief benaderd wordt hetzij door degene die de oproep doet maar ook (innerlijk) door de toehoorders.

In deze hoofdstukken is er van een negatieve benadering van dit onderwerp door Paulus beslist geen sprake. De meest vermanende uitspraak staat nog in 9:6: “wie karig zaait, zal ook karig oogsten”, maar verder benadert Paulus de Korintiërs erg vriendelijk en positief over dit onderwerp.

De achtergrond van de oproep tot offervaardigheid is de situatie van de arme christenen te Jeruzalem. Deze armoedige toestand was ontstaan door vervolgingen. Niet alleen werd de gemeente te Korinte opgeroepen tot geven maar ook aan de gemeenten in Galatië gaf Paulus hiervoor instructies (1 Kor. 16:1-3). In Rom. 15:25 en 26 vermeldt Paulus dat Achaje (dat wil zeggen de gemeenten in deze zuidelijke provincie van Griekenland, met als hoofdstad Korinte) en Macedonië (de gemeenten in noord-Griekenland) eveneens betrokken zijn bij de hulpverlening aan de arme christenen te Jeruzalem.

De overgang tussen hoofdstuk 7 en 8 lijkt wat abrupt en men kan zich afvragen waarom Paulus dit onderwerp nu ineens naar voren brengt. Paulus had echter al eerder instructies gegeven voor de collecte (1 Kor. 16) maar van een inzameling was, door de ontstane moeilijkheden (7:8) tot nu toe weinig terecht gekomen. Nu Titus was gekomen met positieve berichten over de gemeente (hoofdstuk 7) achtte Paulus de tijd rijp om dit, toch wat moeilijke onderwerp, weer naar voren te brengen en hij doet dat met veel tact.

5.1 Genade in het geven

Hoofdstuk 8 begint met:

Wij maken u de genade Gods bekend, broeders.....

Genade, Gods onverdiende gunst, wordt geschonken en in dit geval aan de gemeenten te Macedonië. Maar wat een bijzondere genade! Het is de genade om mild te mogen geven. Normaal zou men onder moeilijke omstandigheden en armoede juist minder gaan geven. Maar Gods genade is in staat om door de beproeving van de vervolging en armoede (en de zegen van de vreugde) heen te bewerken dat ze juist nog milder gingen geven. Gods genade verandert ons hart maar God gebruikt daar vaak bijzondere omstandigheden voor.

We willen hierbij opmerken dat de Bijbel ook spreekt van het ‘mededelen in eenvoud’ als één van de genadegaven die genoemd worden in Rom. 12: 6,7 en 8.

Het is ook duidelijk dat er bij de Macedonische gemeenten geen sprake is van ‘gedwongen’ geven. Ze deden dat met alle aandrang uit eigen beweging (8:4) en het verraste Paulus en zijn medewerkers (8:5). Vers 5 vermeldt verder:

en zij gaven zich (zoals wij niet hadden durven verwachten) eerst aan de Here en door de wil van God ook aan ons;

Er was sprake van een volledige overgave aan de wil van God en hierdoor bewerkte God dat ze zich ook (met hun financiën) toevertrouwden aan Paulus en Zijn medewerkers. Hoe dichter we bij de Heer komen, hoe dichter we bij elkaar komen. Dit doet denken aan:

1 Joh. 1:7 maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, hebben wij gemeenschap met elkander; en het bloed van Jezus, zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.

Blijkbaar was Titus al eerder in Korinte geweest om (ook) de collecte te promoten, maar zoals eerder opgemerkt, was dit project stil komen te liggen. Nu echter, met het prachtige voorbeeld van de Macedonische gemeenten voor ogen, drongen ze er bij Titus op aan om weer naar Korinte te gaan om de collecte daar tot een goed einde te brengen (8:6).

De wijze waarop Paulus dit gevoelige onderwerp bij de Korintiërs introduceert is opvallend. Enerzijds wil hij ze, door het voorbeeld van de Macedonische gemeenten, motiveren om ook mild te geven terwijl hij anderzijds vermijdt om er een ongezond wedijverend element in te brengen. Hij benadrukt immers het genade-aspect van hun mildheid en uiteindelijk was dus alles aan God te danken.

5.2 Verdere aansporing tot geven

We zullen puntsgewijs aangeven met welke argumenten Paulus de Korintiërs verder aanmoedigt tot offervaardigheid.

- Hij prijst ze voor de geestelijke progressie die ze blijkbaar gemaakt hebben. Ze zijn in alles overvloedig (!), er wordt zelfs gesproken over volkomen toewijding (8:7). Een beetje merkwaardig is dat er ook staat:

7en in de liefde, die van ons tot u uitgegaan is

Je kunt toch moeilijk overvloedig worden in de liefde van een ander voor jou. Mogelijk is:

...in de liefde die jullie van ons geleerd hebt

een betere vertaling [1].

Hij zegt eigenlijk tegen ze: Als dit allemaal zo goed is, laat het dan ook gelden voor dit liefdewerk.

- Hij komt niet autoritair over (8:8) hoewel hij zijn apostolische autoriteit had kunnen gebruiken. Hij toetst alleen maar de echtheid van hun liefde.
- Hij herinnert ze aan hun bereidwilligheid (8:10) en moedigt hen aan te geven wat ze kunnen missen. Hij vraagt hen niet om daar bovenuit te gaan (8:11,12).
- Hij wijst hen ook op de billijkheid van het geven (vers 14) en haalt daarbij een gedeelte uit het OT aan.

In hoofdstuk 9 vinden we nog meer aanmoedigingen:

- Mildelijk zaaien geeft een milde oogst. Hieraan is in het bijzonder Gods zegen verbonden. Geef echter niet met tegenzin of gedwongen. God heeft de blijmoedige gever lief (9:7).
- Geven bevordert geestelijke groei (9:8-11). Dit is een voortzetting van het vorige punt. Bijzonder is ook vers 11: ze worden in alles verrijkt tot alle onbekrompenheid. Dezelfde genade (!) werd aan de gemeenten te Macedonië geschonken.
- Geven bewerkt overvloedige dankzegging aan God (9:13,14).

5.3 Waarom werden de broeders vooruitgezonden?

In 8:16-9:5 heeft Paulus het over de broeders die naar Korinte gezonden zijn voordat Paulus daar (met anderen) zal arriveren om de collecte voor de heiligen te Jeruzalem in ontvangst te nemen. Twee vragen komen hier naar voren:

1. Wie zijn die broeders ?
2. Waarom werden deze broeders vooruitgezonden?

Ad. 1. Een van de broeders is Titus (9:17). Hij werd wel aangemoedigd door Paulus maar is toch, in zijn grote toewijding voor de gemeente te Korinte, uit eigen beweging gegaan. Wie de twee andere broeders zijn is niet duidelijk. In [2] wordt vrij veel aandacht gegeven aan de vraag wie de eerste broeder is. Lukas en Apollos worden als de meest waarschijnlijke kandidaten genoemd. Merk op dat deze (onbekende) broeder ook nog een bijzondere functie heeft bij de reizen van Paulus. Door deze betrouwbare broeder wordt verdachtmaking met betrekking tot financiële zaken zo goed mogelijk voorkomen. Leiders op een belangrijke positie worden door de tegenstander vaak verdacht gemaakt en moeten er van hun kant alles aan doen om dit te voorkomen. Wie de tweede broeder is, is niet bekend. In ieder geval wordt er een vrij ‘zware delegatie’ naar Korinte gezonden met een duidelijk herkenbare geestelijke autoriteit.

Ad. 2. Uit 9:5 wordt het duidelijk dat de broeders vooruitgezonden waren om de kollekte te organiseren. Als de kollekte nog ingezameld zou worden bij de aankomst van Paulus dan zou het ‘haastwerk’ geworden zijn en zou de opbrengst overkomen als een afgeperste gift en waarschijnlijk niet erg royaal zijn (9:5). Paulus, en de eventueel meegekomen Macedoniërs, zouden hierin dan zeer teleurgesteld zijn (9:4) terwijl Paulus zich ook nog zou schamen voor deze Macedoniërs omdat hij bij hen geroemd over de bereidvaardigheid in het geven van de gemeente te Korinte. Het lijkt erop dat er ook nog een stukje eigenbelang bij Paulus

aanwezig is (9:4) maar ik ga ervan uit dat Paulus dit min of meer ironisch bedoelt. Zijn doel met vooruitzenden van de broeders is vooral dat de kollekte voor een ieder tot zegen zal zijn. God heeft de blijmoedige gever lief.

5.4 Samenvatting

Paulus acht, nu de situatie in Korinte opgeklaard is, het moment gekomen om de kollekte voor de armen te Jeruzalem ter sprake te brengen. Deze kollekte, die al eerder gepland was, was door de ontstane moeilijkheden in de gemeente stil komen te liggen. Met veel tact en vriendelijkheid brengt Paulus dit onderwerp bij de gemeente ter sprake. Hij moedigt hen aan om mild te geven maar niet boven vermogen. Verder heeft hij broeders naar de gemeente vooruitgezonden (waaronder Titus) om de kollekte te organiseren zodat Paulus, als hij aankomt met zijn medewerkers en eventueel Macedoniërs, dan niet pas aan de slag hoeft te gaan.

5.5 Studievragen

1. Bent u een blijmoedige gever (zeer persoonlijke vraag)?
2. Geeft en u zal gegeven worden (Luk. 6:38). In hoeverre mag zo'n tekst gebruikt worden om mensen aan te zetten tot geven? Wanneer wordt het 'manipulatief'?
3. In 8:21 staat met betrekking tot het omgaan met financiën dat men ook bedacht is op hetgeen behoorlijk is voor mensen. Kent u nog meer toepassingen van dit principe die niet op financieel gebied liggen?

Verwijzingen:

1. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag.279.

2.. *Ibid*, pag.292,293

6. Optreden tegenover tegenstanders (10:1-13:13)

6.0 Inleiding

De overgang met het voorgaande lijkt nogal abrupt. De toon in de laatste twee hoofdstukken was vriendelijk en prijzend. In de volgende vier hoofdstukken wordt de toon strenger, vermanender en zelfs soms wat sarkastisch. Alleen het woordje ‘maar’ in 10:1 lijkt nog een verbinding met het voorafgaande te suggereren. Voor andere verbindingen zie [1].

Mogelijk ligt er ook wat tijd tussen het schrijven van de eerste negen hoofdstukken en de laatste vier [2]. Volgens Kistemaker [3] is waarschijnlijk de reden voor het verschil in toon tussen deze beide gedeelten de wijze waarop Paulus pastorale zorg ordent. Na eerdere pastorale zaken van de gemeente te hebben afgehandeld schrijft hij tenslotte over zijn tegenstanders.

Tegenstanders zijn niet zozeer de mensen waarmee je een verschil van mening hebt. Tegenstanders, in geestelijke zin, zijn mensen die de opbouw van Gods Koninkrijk hier op aarde, bewust of onbewust tegenwerken. Nu gaat de voortgang van het evangelie steeds gepaard met tegenstand. De god van deze eeuw geeft zijn territorium niet zonder slag of stoot prijs. Onze strijd is niet tegen vlees en bloed (Ef. 6:12) en achter de tegenwerking van mensen gaan de duistere activiteiten van satan schuil. Dikwijls komt de tegenstand niet van buitenaf door een vijandige overheid maar vanuit de gemeente zelf. Dat is ook hier in Korinte het geval. Waarschijnlijk zijn er ergens tussen 1 en 2 Korinte mensen in de gemeente gekomen die de bediening van Paulus zijn gaan ondermijnen en in het bijzonder in de laatste vier hoofdstukken van deze brief verdedigt de apostel zijn apostolische bediening. Al eerder is opgemerkt dat het bij Paulus er niet omgaat om zijn eigen positie te verdedigen maar wel het evangelie, dat hij als geestelijke vader van de gemeente, heeft gebracht. Maar als de autoriteit van de leider wordt aangetast dan worden ook de woorden die hij gesproken heeft ongeloofwaardig en hierdoor kan het geestelijk leven van de gemeente schade gaan lijden.

Hoe gaat Paulus met deze tegenstand om en hoe verdedigt hij zijn bediening? Geestelijke werkers kunnen hier veel van leren en in 6.4 wordt hierop teruggekomen.

6.1 Wat weten we van deze tegenstanders?

Wie waren de tegenstanders van Paulus en waarom waren ze dat? Uiteindelijk waren dat degenen die de gemeente waren binnengedrongen en een deel van de gemeente beïnvloed hadden. Dat de beïnvloede Korintiërs zich ook als tegenstanders konden gaan gedragen is secundair. Paulus spreekt eigenlijk deze groep steeds aan. Nergens lezen we dat hij zich direct richt tot deze binnendringers die we zullen aanduiden als schijn-apostelen of valse leraren (11:3 en 11:4).

Wat was de identiteit van de binnengeslopen valse leraren? In 22:4 staat dat ze Hebreeën zijn. Het meest waarschijnlijke is dat het hier om leraren gaat van Joods-Hellenistische of Joods-Palestijnse oorsprong [4], [5]. Ze leerden dat de christenen (voor hun behoud) ook de Joodse wetten moesten onderhouden (In het Engels worden ze Judaizers genoemd, maar er is hier

geen goed Nederlands woord voor). Er zijn verschillende soorten van deze groepen. Ook bij de Galaten was zo'n groep binnengedrongen die in het bijzonder de besnijdenis predikten (bijv.: Gal. 5:2-6). In Hand. 15:5 is er sprake van een groep gelovig geworden Farizeeërs die aan de heidenen de wet van Mozes weer wilden opleggen.

Wat waren de motieven van deze valse leraren? Waarom ondermijnden ze de bediening van Paulus? Het één en ander is uit deze hoofdstukken moeilijk op te maken. Waren ze echt overtuigd van hun valse leer? We kunnen niet in de harten van mensen kijken. Wat in ieder geval wel duidelijk is, is dat ze uit waren op eer van mensen (10:7-18) en om die te krijgen moet je dikwijls de aandacht van mensen voor iemand anders afleiden. Eer van mensen zoeken verdraagt zich totaal niet met geestelijke groei en leidt tot dwaling:

Gal. 1:10 Indien ik nog mensen trachtte te behagen, zou ik geen dienstknecht van Christus zijn.

Paulus noemt dergelijke lieden ook: schijn-apostelen en noemt ze dienaren van satan (11: 13, 14 en 15). Dat is niet niks! Ze brachten een vals evangelie en predikten een andere Jezus (11:4) ook al weten we niet precies wat dit inhield. Mogelijk beriepen ze zich ook op bijzondere ervaringen, waar Paulus dan ook zijn ervaringen tegenover stelt (12:1-8).

Op welke manier werd de autoriteit van de bediening van Paulus door zijn tegenstanders ondermijnd? Door de methode die al eeuwenlang in zwang is namelijk: door negatief en neerbuigend over hem te graan praten bij de gelovigen en natuurlijk zichzelf bij deze gelovigen 'op te blazen'. Welke 'praatjes' deden zoal de ronde? Een paar voorbeelden:

- 10: 2 en 3 Hij leeft naar het vlees (naar wereldse standaarden)
- 10:10 Krachtige brieven, maar zwakke persoonlijke verschijning en nietszeggend spreken
- 11:7,8 het geen vergoeding aannemen voor de verkondiging was een 'zwaktebod'.

Voor meer voorbeelden zie [6].

6.2 Het gevaar voor de gemeente

Dat de geestelijke vader van de gemeente in diskrediet gebracht wordt is al niet bepaald opbouwend voor een gemeente. Nog veel erger wordt het als er ook nog een ander evangelie gepredikt wordt en een andere Jezus en een andere geest ontvangen wordt dan ze hadden ontvangen (11:4). We mogen aannemen dat dit voor een aantal Korintiërs al in een bepaalde mate het geval was. Achter dit alles gaan de werken schuil van satan die zich echter bedient van menselijke instrumenten (11:3). Paulus aarzelt niet om deze mensen aan te duiden als: schijn-apostelen (11:13) en dienaren van satan (11:14) en voorzegt hen een einde naar hun werken. Dit zijn ernstige uitspraken, maar wat deze mensen aanrichten is ook heel ernstig. Gelovigen worden afgeleid van de smalle weg en gaan een andere Jezus volgen en dat kan uiteindelijk leiden tot geloofsafval. Hiertegen moet met grote ijver gewaakt worden en dat was Paulus wel toevertrouwd (11:2). Hieruit blijkt ook het hart van de ware apostel: het wel en wee van de schapen gaat hem werkelijk ter harte.

Het is goed om de tactiek van satan nog eens onder de loep te nemen. Vervolging van buitenaf is de gemeente van de Heer Jezus nogal eens ten goede gekomen maar vervolging van binnenuit is dikwijls heel adequaat gebleken om de gemeente te ondermijnen. Daarvoor zijn mensen nodig om in de gemeente te infiltreren. Natuurlijk moeten ze echte geestelijke werkers lijken en niet komen met een grove dwaalleer. Dan zouden ze meteen door de mand vallen. Een klein beetje vergif heeft vaak al een behoorlijke uitwerking. Verder moeten het vertrouwenwekkende mensen zijn die gelovigen inpalmen.. Daarvoor is nodig dat het vertrouwen in de echte leiders afgebroken wordt en dit kan door van tijd tot tijd wat negatieve geruchten over hen te verspreiden.

Ongetwijfeld geloofden de schijn-apostelen in Jezus (anders kom je niet ver in een gemeente) maar was het de authentieke Jezus? Zeer zeker niet! In 11:4 heeft Paulus het over een andere Jezus die blijkbaar verkondigd werd. We weten niet waaruit de dwaling bestond. Mogelijk werd een triomferende Jezus verkondigd waarbij het kruis nauwelijks aan de orde komt, maar nogmaals, we weten dat niet zeker.

Verder moeten ze zelf indruk maken op de gelovigen door, op zichzelf geen kwade zaken als: een innemende persoonlijkheid, een goede verschijning, welsprekendheid, aanbevelingen van buitenaf en als het kan ook een 'bediening' die gepaard gaat met geestelijke ervaringen, tekenen en wonderen. De Korintiërs waren in dit opzicht, zoals Carson dit noemt, zeker cultureel geconditioneerd om hierdoor verleid te worden [7]. Dat gold toen, maar dat geldt ook nu voor de hedendaagse gemeente. De mens, maar ook vaak de gelovige, ziet nog steeds aan wat voor ogen is (10:7). Glitter en glamour maken dikwijls meer indruk dan de eenvoudige prediking van het evangelie.

Wat we nodig hebben in onze gemeenten zijn vooral de ware apostelen en de echte herders en ook in het bijzonder de gave van onderscheiding van geesten (12:10) en niet te vergeten de 'Epafrassen' die voor de gelovigen worstelen dat ze mogen staan, volmaakt en verzekerd, bij alles wat God wil (Coll. 4:12)

Persoonlijk geloof ik dat degenen die gelovigen verleiden zich dit lang niet altijd bewust zijn. Mogelijk zijn ze goed begonnen, in de Geest maar zijn ze geëindigd in het vlees. Ergens onderweg is de verleiding begonnen met bijv. het verlangen om in aanzien te zijn bij mensen of het verlangen naar een riant financiële positie. Meestal groeit zo iets geleidelijk en wordt nauwelijks opgemerkt. Het kan ook zijn dat er met het andere geslacht niet correct werd omgegaan zonder dat dit ooit beleden en nagelaten werd.. Ook kan er een subtiële dwaalleer vat krijgen op de betrokkene terwijl deze zich door eigenwijsheid niet laat corrigeren. Men kan zich verharden door de misleiding van de zonde (Heb. 3:13) waardoor het geestelijk inzicht verduisterd wordt en niet wordt opgemerkt dat men op een dwaalweg zit en door satan misbruikt wordt. Maar wat ook de oorzaak is, men is of wordt een valse leraar of een valse profeet en de Heer Jezus zegt hiervan dat in de eindtijd velen zullen optreden en velen verleiden (Matth. 24:11).

In Matth. 7:15-20 waarschuwt de Heer Jezus de discipelen voor de valse profeten. Van buiten lijken ze schapen maar dat verbergt slechts hun ware aard namelijk die van een roofgierige wolf. Het feit dat de Heer Jezus hiervoor waarschuwt houdt in dat de gelovigen in principe de mogelijkheid hebben om valse profeten te herkennen. Hoe? Aan wat ze voortbrengen (Matth. 7:16: hun vruchten). Alleen al het feit dat deze mensen een aantal Korintiërs er toe konden aanzetten dat ze overhoop kwamen te liggen met hun geestelijke vader (bijv. 12:11-13:4) had te denken moeten geven. Verder had ook het andere evangelie (11:4) aan de kaak gesteld moeten worden (al weten we niet precies wat dit inhield). Binnen de gemeente was dit onderscheid blijkbaar niet maar gelukkig was het wel bij Paulus! In de volgende paragraaf

gaan we zien hoe Paulus zijn bediening verdedigt en tegelijk de valse bediening van de schijn-apostelen aan de kaak stelt.

6.3 De verdediging van Paulus

We merken hier nogmaals op dat Paulus zijn verdediging niet voert ten behoeve van hemzelf maar wel voor het geestelijk welzijn van de Korintiërs (12:19). Hij weerlegt de argumenten, die de valse leraren en/of de groep beïnvloede Korintiërs (10:7 gij ziet aan wat voor ogen is) tegen hem inbrengen, vaak op een krachtige manier maar toch ook met een zachtmoedige ondertoon en dikwijls ook met enige spot. We gaan eens kijken naar deze argumenten:

6.3.1 Weerlegging van argumenten

- 10:3: Paulus en zijn medewerkers leven naar het vlees

Naar het vlees leven betekent hier dat ze naar wereldse standaarden leven. Ongetwijfeld een heel giftige aantijging voor geestelijke werkers en, naar mijn mening, duidelijk geïnspireerd door de schijn-apostelen die overtuigd waren van hun eigen hoge geestelijke standaarden. De apostel antwoordt hierop met de zeer bekende verzen 3, 4 en 5. Dit tekstgedeelte wordt steeds gebruikt in situaties die te maken hebben met geestelijke strijd en daar kon Paulus, in tegenstelling met de schijn-apostelen, zeker over meepraten. De apostel voegt er ook nog een sterke vermaning aan toe:

2 Kor. 10:6 en gereed staan, zodra uw gehoorzaamheid volkomen is, alle ongehoorzaamheid te straffen.

Als de Korintiërs weer gehoorzaam zijn geworden dan zal de apostel pas goed in staat zijn om de indringers af te straffen. Op welke manier dit dan zou gebeuren wordt niet vermeld.

- 10:10: Krachtige brieven maar zwakke persoonlijke verschijning en een nietszeggend spreken

Merkwaardig dat de apostel hier wordt aangesproken op twee ‘zwakke’ punten die uiteindelijk niets met zijn geestelijk functioneren te maken hebben. Aan de andere kant ook weer niet zo merkwaardig omdat we leven in een wereld waarin de mens aanziet wat voor ogen is en helaas waren de ogen van een aantal Korintiërs geestelijk verblind. Het antwoord van Paulus is eenvoudig en krachtig en komt kortgezegd hierop neer: Bij ons komen daden en woorden overeen en dat kon blijkbaar niet van de schijn-apostelen gezegd worden. Ongetwijfeld was er veel tam-tam en welsprekendheid maar nergens werd Gods kracht openbaar in bekeringen en echte wonderen. Ook in 1 Kor. 4 had Paulus al met opgeblazen te maken en schrijft hij:

19 Dan zal ik mij vergewissen niet van het woord dier opgeblazen, maar van hun kracht.

20 Want het Koninkrijk Gods bestaat niet in woorden, maar in kracht.

- 11:7,8 Hij neemt geen vergoeding aan voor zijn werk

Blijkbaar werd deze wat merkwaardige beschuldiging (weer) tegen de apostel geuit. Ook in de eerste Korintebrief was daar al sprake van. (1 Kor. 9:15).

In die tijd was het gebruikelijk dat rondreizende predikers een vergoeding ontvingen voor hun diensten en die vergoeding was des te hoger naarmate de prediker beroemder was. Als er dus iemand was zoals Paulus die geen vergoeding vroeg dan werd dit uitgelegd door de schijn-apostelen en hun volgelingen als een teken van zwakte.

Paulus legt hier niet precies uit waarom hij zo handelt. Hij wilde in elk geval de Korintiërs in geen enkel opzicht tot last zijn (11:9) en zonder twijfel om dezelfde reden als in de eerste Korintebrief om geen hindernis voor het evangelie van Christus op te werpen (1 Kor. 9:12). Verder confronteert hij de Korintiërs spottend met hun eigen gedrag: Ze doen moeilijk over het feit dat Paulus geen vergoeding ontvangt maar tegelijkertijd verdragen ze het als ze door de schijn-apostelen uitgebuit worden (11:20).

- 12:17, 18 Hij en/of zijn medewerkers hebben zich bevoordeeld ten koste van de gemeente

Blijkbaar ging ook deze beschuldiging rond in de gemeente. Dit lijkt een beetje tegenstrijdig met het vorige punt. Enerzijds wordt er geen vergoeding aangenomen terwijl anderzijds er juist op oneerlijke wijze voordeel werd verkregen van de gemeente.

De beschuldiging is ook nergens op gebaseerd en Paulus besteedt er niet veel woorden aan. Hij heeft Titus met de (onbekende) broeder naar de Korintiërs gestuurd om de kollekte voor te bereiden. Nergens blijkt dat de een of ander gefraudeerd zou hebben.

6.3.2 Met tegenzin roemen

Verder voert Paulus nog drie zaken aan ter verdediging van zijn apostelschap die (mogelijk) niet te maken hebben met beschuldigingen die tegen hem geuit zijn. Alle drie hebben ze te maken met 'roemen'. De schijn-apostelen roemden blijkbaar in verschillende zaken. Dat moest ook wel om de aandacht van de gemeente op zich te vestigen. In 10: 17 en 18 zegt Paulus over het roemen:

17 Maar wie roemt, roeme in de Here;

18 want niet wie zichzelf aanbeveelt, doch wie van de Here een aanbeveling ontvangt, heeft de proef doorstaan.

In Gal. 6:14 schrijft Paulus:

Gal. 6:14 Maar ik moge ervoor bewaard blijven te roemen anders dan in het kruis van onze Here Jezus Christus, door wie de wereld mij gekruisigd is en ik der wereld.

Om een tegenwicht te bieden tegen het roemen van de schijn-apostelen gaat Paulus nu ook, zij het met tegenzin roemen.

- Het eerste roemen had blijkbaar te maken met de afkomst van de schijn-apostelen en hun schijnbare dienst aan Christus. Zie 11: 22 en 23. Paulus stelt hier tegenover dat hij dezelfde afkomst heeft maar wat zijn dienst aan Christus betreft heeft hij heel wat meer te verduren gehad dan de schijn-apostelen. Er zullen weinig geestelijke werkers zijn die een opsomming kunnen geven zoals Paulus geeft in 11: 23-30. De ware dienaar van Christus is ook bereid om te lijden terwille van het evangelie, schijndienaren vallen op deze manier snel door de mand. Aan Timoteüs schrijft Paulus:

2 Tim. 2:3: Lijd met de anderen als een goed soldaat van Christus Jezus.

We hoeven het lijden niet op te zoeken, maar over elke serieuze dienaar zal een bepaalde mate van lijden komen. Paulus schrijft verder:

2 Tim. 3:12 Trouwens, allen, die in Christus Jezus godvruchtig willen leven, zullen vervolgd worden.

We lezen nergens dat Timoteüs vervolgd werd door vijanden maar ongetwijfeld heeft hij (en dat blijkt ook uit de brieven) binnen de gemeente met tegenstand te maken gehad en dat is ook een vorm van vervolging.

Na het 'roemen' van Paulus over zijn ontberingen vervolgt hij met een heel ander soort roemen, namelijk het roemen in zijn zwakheid. Kistemaker [8] schrijft hierover: "Paulus begon zijn apostolische carrière te Damascus niet als een vooraanstaand prediker onder wiens leiderschap de lokale kerk gezegend werd. In tegendeel, hij was een onruststoker die gezocht werd door de autoriteiten en die ontsnapte onder dekking van het donker en een mislukking bleek".

- Het tweede 'roemen' van Paulus had (waarschijnlijk) te maken met de geestelijke ervaringen waarop de schijn-apostelen zich lieten voorstaan. We hebben daar geen direct bewijs van maar we vermoedden dat Paulus zijn geestelijke ervaring noemt om een tegenwicht te bieden tegen de indruk die deze lieden op de gemeente wilde maken. In Handelingen staan een aantal teksten waaruit blijkt dat de Heer een aantal malen leiding gaf aan Paulus door middel van gezichten en visioenen [9]. Hieronder worden ze gegeven.

Hand. 16:9 En Paulus kreeg in de nacht een gezicht; er stond een Macedonisch man, die hem toeriep: Steek over naar Macedonie en help ons.

10 Toen hij het gezicht gezien had, zochten wij dadelijk gelegenheid om naar Macedonie te vertrekken, daar wij eruit opmaakten, dat God ons had geroepen om hun het evangelie te verkondigen.

Hand. 18:9 En de Here zeide in de nacht door een gezicht tot Paulus: Wees niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet;

10 want Ik ben met u en niemand zal het op u toelagen om u kwaad te doen, want Ik heb veel volk in deze stad.

Hand. 22:17 En het overkwam mij, toen ik te Jeruzalem was teruggekeerd en in de tempel aanbad, dat ik in zinsverrukking geraakte,

18 en dat ik Hem zag, die tot mij zeide: Haast u en vertrek spoedig uit Jeruzalem, want zij zullen van u geen getuigenis over Mij aannemen.

19 En ik zeide: Here, zij weten zelf, dat ik het was, die hen, die in U geloofden, liet gevangen zetten en in de synagogen geselen;

20 en toen het bloed van uw getuige Stefanus vergoten werd, werkte ik daaraan met volle instemming mede en bewaarde de kleren van hen, die hem doodden.

21 En Hij zeide tot mij: Ga heen, want Ik zal u uitzenden, ver weg, naar de heidenen.

Hand. 23:11 En de volgende nacht stond de Here bij hem en zeide: Houd moed, want zoals gij te Jeruzalem van Mij getuigd hebt, moet gij ook te Rome getuigen.

Hand. 26:19 Daarom, koning Agrippa, ben ik dat hemelse gezicht niet ongehoorzaam geweest, (Hier vertelt Paulus Agrippa van de verschijning van Jezus bij zijn bekering).

Hand. 27:23 Want deze nacht heeft een engel van de God, wie ik toebehoor en die ik vereer, bij mij gestaan,

24 en hij heeft gezegd: Wees niet bevreesd, Paulus, want gij moet voor de keizer staan; en zie, allen, die met u varen, heeft God u geschonken.

Verder weten we ook dat Paulus, na veertien jaar in de streken van Cilië en Syrië geweest te zijn, op grond van een openbaring (Gal. 2:2) naar Jeruzalem ging. Paulus had dus behoorlijk wat geestelijke ervaringen en kon in die zin wedijveren met de schijn-apostelen.

De gebeurtenis die hier beschreven wordt had veertien jaar geleden plaats (toen was Paulus in de genoemde streken) en de enige informatie die we over deze extase-achtige gebeurtenis hebben staat hier beschreven.

In eerste instantie blijkt niet dat het Paulus was die deze ervaring had maar uit 12:7 volgt duidelijk dat het om Paulus ging. De apostel (of alleen zijn geest) werd hier weggevoerd tot in de derde hemel: het paradijs.

De derde hemel wordt vaak gezien als de plaats waar God troont. De eerste hemel zou dan gewoon de wolkenhemel zijn en de tweede de sterrenhemel. In Ef. 4:10 staat dat Christus is opgevaren ver boven alle hemelen...terwijl in Heb. 4:14 gesproken wordt over Jezus die de hemelen is doorgegaan. Volgens Calvijn [10] geeft het getal drie aan dat het gaat om het hoogste, het meest complete.

In het paradijs heeft Paulus onuitsprekelijke woorden gehoord die hij blijkbaar voor zichzelf moest houden. Er wordt hier niet vermeld waarom en er wordt ook niets gezegd wat Paulus gezien heeft, maar het is zonder twijfel een heerlijke gebeurtenis geweest. Paulus zal hierdoor gesterkt zijn in zijn apostolische bediening maar tegelijk was er blijkbaar het gevaar van hoogmoed vanwege de bijzondere openbaringen (het meervoud geeft aan dat het niet, zoals we al gezien hebben, bij deze ene openbaring gebleven is). Daarom werd hem een doorn in het vlees gegeven, opdat hij nederig zou blijven.

Over de aard van deze doorn is al heel wat gediscussieerd [11]. Drie zaken lijken mij in ieder geval heel duidelijk:

- het gaat hier om een demonische tegenstander die Paulus op de een of andere manier kwelt
- God heeft dit duidelijk toegelaten met een doel en neemt deze kweeling niet weg
- God heeft Paulus ook uitgelegd het waarom: door de 'doorn' blijft Paulus nederig en in de zwakheid van Paulus kan de kracht van God pas ten volle openbaar worden. Een aantal andere zwakheden waarin hij kan roemen worden er in vers 11 genoemd. Maar juist hierdoor is hij machtig omdat God dan machtig door Paulus heen kan werken.

- Het derde 'roemen' van Paulus is op zijn apostelschap. We lezen dit in 12:11 en 12. Hij begint hier met de opmerking dat hij onverstandig is geworden, hij is immers met tegenzin gaan roemen. Maar dat was noodzakelijk om te laten zien dat hij zeker niet onderdeel voor de schijn-apostelen. Spottend zegt hij, dat hij elke vergelijking met hen kan doorstaan en dat hij door de Korintiërs aanbevolen had moeten worden. Hij verwijst daarbij naar de tekenen van een apostel die bij de Korintiërs verricht zijn met alle volharding door tekenen, wonderen en krachten. Daarin zijn ze bepaald niet achtergesteld bij de andere gemeenten die Paulus gesticht heeft. Ze zijn alleen maar achtergesteld dan alleen hierin dat Paulus hen niet financieel heeft lastig gevallen (12:13). Met veel ironie merkt hij op: vergeeft mij dit onrecht.

Blijkbaar heeft Paulus bij de Korintiërs tekenen, wonderen en krachten gedaan. Kistemaker [12] merkt op dat het bij deze drie begrippen om dezelfde zaak gaat: een teken laat duidelijk iets zien, een wonder wekt verbazing en een kracht heeft betrekking op de kracht van God in bepaalde situaties. Deze zaken, waarover we echter niets lezen met betrekking tot de Korintiërs, bevestigden dat Paulus een echte apostel was. De schijn-apostelen konden hier niets tegenover stellen dan misschien wat valse wonderen. Op andere plaatsen staan wel wonderen door Paulus vermeld:

Hand. 13: 8-12 Een strafwonder. De tovenaars Elymas wordt voor een bepaalde tijd met blindheid geslagen.

Hand. 14:10 Paulus geneest een verlamde man te Lystra.

Hand. 16:18: Paulus drijft een waarzeggende geest uit bij een slavin

Hand. 19:11 en 12: Buitengewone krachten door de handen van Paulus, zieken worden genezen en boze geesten varen uit.

Hand. 20:10 Een dode wordt opgewekt.

Ongetwijfeld heeft Paulus nog meer wonderen gedaan. In Rom. 15: 18 en 19 staat:

*18 Want ik zal het niet wagen van iets anders te spreken dan van hetgeen Christus door mij bewerkt heeft, om heidenen tot gehoorzaamheid te brengen door woord en daad,
19 door kracht van tekenen en wonderen, door de kracht des Geestes. Zo heb ik, van Jeruzalem uit rondreizende tot Illyrie toe, de prediking van het Evangelie van Christus volbracht.*

Tekenen en wonderen horen bij de verkondiging van het evangelie. In Heb. 2: 3 en 4 lezen we:

*3 hoe zullen wij dan ontkomen, indien wij geen ernst maken met zulk een heil, dat allereerst verkondigd is door de Here, en door hen, die het gehoord hebben, op betrouwbare wijze ons is overgeleverd,
4 terwijl ook God getuigenis daaraan geeft door tekenen en wonderen en velerlei krachten en door de Heilige Geest toe te delen naar zijn wil.*

6.3.3 Een krachtige vermaning voor de misleide Korintiërs

Er is nog een middel waar Paulus gebruik van maakt om de Korintiërs tot de orde te roepen en dat is het middel van de krachtige vermaning. Daarbij gaat het niet direct om de verdediging van zijn apostelschap teneinde de misleide Korintiërs het onderscheid te laten zien tussen de echte apostel en de schijnapostel, maar nu doet hij een direct beroep op hen om geestelijk orde op zaken te stellen. Een groot deel van hoofdstuk 13 ademt de sfeer van vermaning. Hierbij worden vooral de door de schijn-apostelen misleide Korintiërs aangesproken terwijl op het eind van hoofdstuk 12 gesproken wordt over hen die vroeger in zonde geleefd hebben en nog niet tot berouw hierover gekomen zijn. Natuurlijk kunnen deze Korintiërs ook tot de door de schijn-apostelen misleide gemeenteleden horen, temeer omdat zonde waarmee niet is afgerekend, iemand gevoelig maakt voor geestelijke misleiding (Heb. 3:13).

In 13:1 en ook in 12:14 zegt Paulus dat hij voor de derde keer tot de Korintiërs zal komen. Kistemaker [13] merkt hierbij op:

“ Geen enkele gemeente die door Paulus gesticht was heeft meer zorg, advies en bezoeken ontvangen van de apostel dan de gemeente te Korinte. Bij zijn eerste bezoek is Paulus daar anderhalf jaar geweest (Hand. 18:11). Terwijl hij in Efeze was heeft hij tenminste drie brieven aan de gemeente geschreven en daarna nog één vanuit Macedonië. Hij liet zich bij Efeze inschepen om de gemeente te Korinte zijn tweede en pijnlijke bezoek te brengen (2:1). In Efeze ontving hij een brief van de gemeente (1 Kor. 7:1), en drie leden van zijn team zochten hem daar op (1 Kor. 16:17). Geen gemeente betekende meer voor Paulus dan de moeitevolle gemeente te Korinte”.

Maar waarom haalt Paulus hier een wet uit het OT aan? Het meest waarschijnlijk is dat de drie getuigen met de drie bezoeken moeten worden geassocieerd [14]. Blijkbaar heeft hij bij al die keren waarschuwingen geuit tegen bepaalde zonden en i.h.b. tegen seksuele immoraliteit die in de Griekse cultuur veelvuldig aanwezig was.

In 13:2-5 dreigt Paulus in zekere zin de rebelse gemeenteleden. Als hij weer komt zal hij niets meer ontzien. Hij schrijft dit echter omdat hij hoopt dat een streng optreden toch niet nodig is (13:10) omdat deze gemeenteleden acht zullen slaan op zijn waarschuwingen. Maar als hij wel streng moet optreden, op welke manier gaat dat dan? Alleen maar weer streng toespreken is immers al gebeurd? Hij zal dan de apostolische autoriteit, die de Heer hem gegeven heeft moeten laten gelden. Dan zullen deze lieden inderdaad ervaren, maar tot hun schade, dat Christus in hem leeft en dat hij een ware apostel is. Daaraan werd immers door toedoen van de schijn-apostelen getwijfeld? Deze Christus, die uit zwakheid gekruisigd is maar nu leeft uit de kracht van God zal zich dan ook manifesteren door de zwakke Paulus temidden van de rebellerende gemeenteleden. Voorwaar geen prettig vooruitzicht!

Op welke manier gebeurt dat dan? De apostel legt dat hier niet uit, maar zowel in het OT als in het NT zijn er vele voorbeelden van disciplinaire acties direct van Godswegen of via Zijn dienstknechten. We noemen er enkele:

1. De dood van de zonen van Aaron: Nadab en Abihu toen ze vreemd vuur op het altaar brachten (Lev. 10:1-5)
2. De opstand tegen Mozes gevolgd door de dood Korach, Datan en Abiram en degenen die bij hen hoorden (Num.16:1-33).
3. De dood van twee liegende gemeenteleden Ananias en Saffira (Hand. 5:1-11).
4. Velen zijn ziek en er ontslapen niet weinigen in de gemeente te Korinte omdat het lichaam niet onderscheiden wordt (1 Kor. 11:29-31).
5. Ernstige hoererij in de gemeente te Korinte. De betrokkene wordt overgeleverd aan satan tot verderf van zijn vlees opdat zijn geest behouden worde in de dag des Heren (1 Kor. 5:5).
6. Izebel in de gemeente te Tyatira wordt op een ziekbed geworpen omdat ze de dienstknechten van God verleidt om te hoereren en afgodenoffers te eten. (Opb. 2:22).

Over tuchtiging in de gemeente van de Heer wordt zelden gesproken en het is ook bepaald geen prettig onderwerp. God verwacht dat leidinggevendengrijpen als dat nodig is maar als dit niet gebeurt zoals te Tyatira (waar toch ook vele goede dingen waren) dan is er een grote kans dat God dat zelf gaat doen.

Nogmaals, we weten niet wat de apostolische tuchting zou gaan betekenen. Maar Paulus wil dit heel graag vermijden. De Heer heeft hem immers bevoegdheid gegeven om op te bouwen en niet om af te breken (13:10).

Het is natuurlijk niet normaal als een dergelijke procedure in een gemeente nodig is. Daarom zegt Paulus ook in 13:5:

Stelt uzelf op de proef, of gij wel in het geloof zijt, onderzoekt uzelf. Of zijt gij niet zo zeker van uzelf, dat Jezus Christus in u is? Want anders zijt gij verwerpelijk.

Als deze Korintiërs een normaal geestelijk leven zouden leiden en hun relatie met de Heer onderhouden dan is er natuurlijk ook geen apostolische tuchting nodig. Maar omdat dit hier mogelijk wel nodig is is de vraag gerechtvaardigd of ze nog wel in het geloof zijn en of Jezus Christus nog wel in hen is. Zegt de Heer Jezus niet in Joh. 15:6:

Wie in Mij niet blijft, is buitengeworpen als de rank en is verdord, en men verzamelt ze en werpt ze in het vuur en zij worden verbrand.?

De vraag is ook: Waarom konden de Korintiërs verleid worden? Als hun relatie met Christus stevig was, hoe zouden ze dan verleid kunnen worden tot een ander evangelie? De apostel Johannes schrijft aan de gelovigen:

1 Joh. 2:27 En wat u betreft, de zalving, die gij van Hem ontvangen hebt, blijft op u, en gij hebt niet van node, dat iemand u lere; maar, gelijk zijn zalving u leert over alle dingen, en waarachtig is en geen leugen, blijft in Hem, gelijk zij u geleerd heeft.

De zalving is hier de aanduiding voor de Heilige Geest. De Heilige Geest is de Geest der waarheid en wijst steeds naar de Heer Jezus. De Heilige Geest leert de gelovigen om ook in Jezus te blijven. Zijn werk in het leven van de gelovige is er ook op gericht dat we gelijkvormig worden aan het beeld van Jezus (Rom. 8:29). Welnu, als de Korintiërs de zalving ontvangen hadden (zoals we o.a. uit 1 Kor. 1:7 kunnen concluderen) waarom zijn ze dan toch verleid?

We zullen de waarheid onder ogen moeten zien dat ook geestvervulde gelovigen misleid kunnen worden. De geschiedenis van de kerk laat daarvan vele voorbeelden zien, maar ook de Bijbel zelf. De eerste waarschuwing die de Heer Jezus in de eindtijdrede van Mattheus 24 aan Zijn discipelen geeft is:

Matth. 24:4 Ziet toe, dat niemand u verleide!

Discipelen kunnen dus in principe verleid worden. We zijn niet altijd even gevoelig voor de zachte waarschuwende stem van de Heilige Geest die ook werkt door middel van het woord. Gelukkig zijn er ook apostelen, herders, profeten, leraars en evangelisten die door hun onderwijs en vermaningen ons weer op het rechte pad kunnen brengen. Daarnaast heeft God ons ook aan elkaar gegeven. In de gemeente moeten we ook elkaar vermanen:

Heb. 3:12 Ziet toe, broeders, dat bij niemand uwer een boos, ongelovig hart zij, door af te vallen van de levende God,

13 maar vermaant elkander dagelijks, zolang men nog van een heden kan spreken, opdat niemand van u zich verharde door de misleiding der zonde;

14 want wij hebben deel gekregen aan Christus, mits wij het begin van onze verzekerdheid tot het einde onverwrikt vasthouden.

Dat is wat er voor de misleide Korintiërs dreigt: Verharding door de zonde, waardoor ze steeds ongevoeliger worden voor positieve geestelijke zaken. Daarom gaat Paulus er ook hard op in en lijkt hij, bij tijd en wijle, heel erg streng. Het is nogal wat als er tegen je gezegd wordt: Want anders zijt gij verwerpelijk (13:5). Maar wat moet je, als je een aantal gemeenteleden geestelijk ziet afglijden waarbij ze uiteindelijk terecht kunnen komen in een toestand van ongeloof en geloofsafval?

Hoe onderzoek je jezelf of je nog in het geloof bent? De apostel geeft er hier geen richtlijnen voor. Het komt ongeveer overeen met jezelf beoordelen uit 1 Kor. 11:31. We geven een viertal teksten uit de 1^e Johannesbrief die als leidraad zouden kunnen dienen. Ik zou niet durven beweren dat we alleen maar in het geloof zijn als alles perfect is want dan is er niemand in het geloof. Maar de teksten geven wel zaken aan waarnaar elke serieuze gelovige zich zou moeten uitstrekken. Hieronder volgen de teksten.

1 Joh. 2:5 maar wie zijn woord bewaart, in die is waarlijk de liefde Gods volmaakt. Hieraan onderkennen wij, dat wij in Hem zijn.

Kennen we het Woord en Zijn we gehoorzaam aan het Woord? Of zijn er bepaalde geboden die we stelselmatig negeren? We misleiden onszelf als we alleen maar hoorders zijn van het Woord en geen daders. (Jak. 1:22).

1 Joh. 2:6 Wie zegt, dat hij in Hem blijft, behoort ook zelf zo te wandelen, als Hij gewandeld heeft.

Dat is nogal wat! Als we naar het leven van de Heer Jezus kijken dan worden we getroffen door Zijn liefde, Zijn integriteit, Zijn gehoorzaamheid aan de Vader, maar ook Zijn (gebeds)discipline enz. Welke gelovige zou durven beweren dat hij wandelt, zoals de Heer Jezus wandelde? Mijns inziens moet je er ook een tekst naastzetten als Jak. 3:2: Want wij struikelen allen in velerlei opzicht. Alleen de Heer Jezus had een zondeloze wandel maar we kunnen ons wel naar zijn voorbeeld uitstrekken.

1 Joh. 3:24 En hieraan onderkennen wij, dat Hij in ons blijft: aan de Geest, die Hij ons gegeven heeft.

Kennen we de werking van de Heilige Geest in ons leven? Zijn zachte aanmaningen? Zijn zalving op datgene wat we voor de Heer mogen doen?

1 Joh. 3:14 Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, omdat wij de broeders liefhebben. Wie niet liefheeft, blijft in de dood.

De agape-liefde voor de broeders en zusters zal in ons leven aanwezig moeten zijn. Als we geen speciale liefde hebben voor onze broeders en zusters dan moeten we ons afvragen of we ooit de grens tussen dood en leven gepasseerd zijn.

Ook al spreekt Paulus zo tegen de Korintiërs, toch blijkt dat hij nog alle hoop voor hen heeft. Uit 13:7 en 9 blijkt dat hij voor hen bidt en in 13:10 staat dat hij hoopt bij zijn komst niet te

streng te moeten optreden. Uit 13:11 ev. blijkt dat hij hen ziet als gelovigen die correctie nodig hebben en hij spreekt ze aan als broeders.

We willen toch nog een moment aandacht besteden aan het strenge optreden van Paulus tegenover de recalcitrante gemeenteleden. In deze tijd zou dat gemakkelijk kunnen worden uitgelegd als machtsmisbruik en manipulatie. Paulus zou dan de Korintiërs dreigen om de gemeente maar in de richting te krijgen die hij wil.

Het onderwerp ‘manipulatie in de gemeente’ is, in het kader van deze studie, te uitgebreid om hier uitvoerig te behandelen. Toch is het belangrijk om te laten zien dat Paulus niet in de categorie ‘geestelijke manipulator’ valt hoewel hij tegen de Korintiërs zelf zegt dat hij ‘sluw is en hen met list gevangen heeft’ (12:16). Overigens willen we hier opmerken dat we niet snel gehoor moeten geven aan de beschuldiging dat iemand een manipulerende gemeenteleider is. Gemeenteleden kunnen heel goed met deze beschuldiging komen om hun eigen anti-autoriteits denken te verbergen. We leven in een tijd van toenemende wetsverachting en verkillende liefde (Matth. 24:12) en dat dringt ook door (rampzalig genoeg) in de christelijke gemeente. Het aanvaarden van gezag in de gemeente is tegenwoordig een allesbehalve vanzelfsprekende zaak. Aan de andere kant zijn er helaas manipulerende gemeenteleiders die het ‘gehoorzaamt uw voorgangers en onderwerpt u aan hen’ (Heb. 13:7) misbruiken om gemeenteleden hun wil op te leggen. Men zal zich terdege moeten vergewissen wat er werkelijk aan de hand is in een bepaalde situatie.

Wanneer we de brieven van Paulus bestuderen dan krijgen we allesbehalve de indruk van een manipulerende apostel. We zien hier een man die een warm kloppend hart heeft voor Zijn Heer maar ook voor de schapen van de Heer, Hij wist wat het was om mensen, drie jaren lang, onder tranen terecht te wijzen (Hand. 20:31). Hij gaf, ter wille van de liefde de voorkeur aan een verzoek inplaats van een bevel (Flm. 1:8,9). Zo zijn er nog vele voorbeelden aan te halen. Maar ook uit het gedeelte wat we behandelen blijkt duidelijk dat we niet te maken hebben met een manipulerende Paulus. In 13:7 en 9 blijkt duidelijk waar het Paulus omgaat: Het gaat erom dat het met de Korintiërs in orde komt en niet dat Paulus in de ogen van de Korintiërs in zijn apostelschap wordt bevestigd. In 13:10 benadrukt Paulus dat het hem er om te doen is om op te bouwen en niet om af te breken. Dit is geen handelwijze en dit zijn geen woorden voor een geestelijke manipulator die meestal zijn eigen zelfzuchtige verlangens naloopt.

6.4 Wat kunnen we hiervan leren?

De gemeente van de Heer Jezus is een kostbare zaak. Paulus zei tegen de oudsten van de gemeente te Efeze (Hand. 20:28 ev.):

28 Ziet dan toe op uzelf en op de gehele kudde, waarover de Heilige Geest u tot opzieners gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, die Hij Zich door het bloed van zijn Eigene verworven heeft.

29 Zelf weet ik, dat na mijn heengaan grimmige wolven bij u zullen binnenkomen die de kudde niet zullen sparen;

30 en uit uw eigen midden zullen mannen opstaan, die verkeerde dingen spreken om de discipelen achter zich aan te trekken.

31 Waakt dan en herinnert u, dat ik drie jaren lang nacht en dag niet heb opgehouden ieder afzonderlijk onder tranen terecht te wijzen.

De situatie in Korinte is hiermee in een bepaalde mate mee vergelijkbaar. Ook in Korinte zijn grimmige wolven binnengekomen die de kudde niet gespaard hebben. Ook in de gemeente zelf zijn, door de invloed van de schijn-apostelen, mensen opgestaan en hebben verkeerde dingen gesproken en wel in het bijzonder over Paulus. Alleen lezen we nergens dat hier ook oudsten waakten en optraden tegen degenen die verwarring brachten. Dat moest de geestelijke vader van de gemeente zelf doen doormiddel van brieven en bezoeken van hemzelf en van anderen.

De strategieën van satan tegen de gemeente van de Heer Jezus zijn niet veranderd. In het bijzonder in het vrije Westen werkt uitholling van de gemeente van binnenuit vaak het beste. Een beetje infiltratie door ‘betrouwbare en geleerd lijkende’ lieden met wat, op het eerste gezicht onschuldig lijkende, afwijkende bijbelopvattingen is vaak al voldoende voor verwarring en onrust in de gemeente. Het proces van achteruitgang voltrekt zich ook vaak met een zekere geleidelijkheid. Ook in ons land hebben we gezien dat bepaalde kerken die vroeger als schriftgetrouw bekend stonden dat nu, in het algemeen, beslist niet meer zijn.

Uit de laatste drie hoofdstukken komen wat mij betreft twee appèls te voorschijn voor (lokale) gemeentes:

1. Gemeente wordt geestelijk volwassen. Dat is in deze tijd, waarbij er veel verloop is in gemeentes en ook veel onderlinge verdeeldheid, niet gemakkelijk. Waarom konden er velen in de gemeente te Korinte misleid worden zodat ze de valse leraren niet herkenden en megingen in het afbreken van de bediening van Paulus? Omdat er nog veel vleselijkheid was (1 Kor. 3:2) ondanks de functionerende geestesgaven. Aan vaste spijs ((Heb. 5:14) waren velen niet toe en daarom moest ook Paulus er aan te pas komen om de schijn-apostelen te ontmaskeren. Het roem zoeken door uiterlijkheden inplaats van door het hart (2 Kor. 5:12) was toen al een probleem en dat is nog steeds zo. De mens ziet nu eenmaal wat voor ogen is en dat geldt nog teveel voor gelovigen. Als je alleen al kijkt naar de reclamecultuur in de evangelische wereld. Ik ben me bewust dat enige reclame voor een evangelisatiedienst of genezingsdienst bepaald niet verkeerd is. Maar de posters, met de goed uitziende en goed geklede evangelist met de wereldwijde bediening en vele wonderen, suggereren soms meer dan dat er is. Kan van deze mensen ook steeds gezegd worden dat als het op daden aankomt ze ook zo zijn als op de posters is aangekondigd? Helaas laat de praktijk nogal eens anders zien!

2. Leaders van de gemeente, zorg dat je de bediening die je in de Here aanvaard hebt ook vervult (Col. 4:17) en dat in het bijzonder als de kudde bedreigd wordt.. Paulus aarzelde niet om zijn apostolische bediening te verdedigen teneinde de misleide Korintiërs voor zich te winnen. Hij aarzelde niet om de binnengedrongen lieden aan te merken als schijn-apostelen en bedrieglijke werkers (11:13 en 14). Hij aarzelde evenmin om de misleide Korintiërs aan te spreken op hun geestelijk leven (13:5). Van een dialoog of begrip voor het andere standpunt kan hier natuurlijk geen sprake zijn, dan kun je alleen nog maar uitkomen voor wat met de gezonde leer strookt (Tit. 2:1).

Natuurlijk, moet je wel met anderen in gesprek blijven als het gaat om minder belangrijke zaken of verschillen in inzicht. We zullen ook in de gemeente moeten jagen naar vrede met allen (Heb. 12:14) maar niet ten koste van een hoop verwarring en slecht beleid. De verantwoordelijke leiders zullen tenslotte toch knopen moeten doorhakken als het er op aan komt.

Verder is het ook duidelijk dat aan leiders hoge eisen gesteld mogen worden (1 Tim. 3:2-7). Paulus kreeg veel geestelijk gezag van God, niet alleen omdat hij een apostel was naar de wil van God (Gal. 1:1) maar ook omdat het duidelijk was dat zijn leven een voorbeeld was voor de gelovigen (Fil. 3:17). Aangematigd geestelijk gezag werkt niet echt en leidt vaak tot machtsmisbruik en manipulatie.

6.5 Slot

We willen dit laatste , wat moeilijke hoofdstuk, toch positief eindigen en wel op dezelfde manier als Paulus het dertiende hoofdstuk van de tweede Korintebrief beëindigde:

14 De genade des Heren Jezus Christus, en de liefde Gods, en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen.

6.6 Samenvatting

Na de afhandeling van de zaken die met de kollekte te maken hebben stelt Paulus nu een heel ander onderwerp aan de orde. De apostel spreekt een aantal Korintiërs aan die beïnvloed zijn door valse apostelen die de gemeente zijn binnengedrongen. Deze schijn-apostelen brengen een vals evangelie en brengen de geestelijk vader van de gemeente in diskrediet bij de Korintiërs. De beïnvloede Korintiërs gaan nu twifelen aan de bediening van Paulus en Paulus doet alles om zijn geloofwaardigheid bij deze gelovigen te herwinnen. Het gaat hem hierbij niet om zijn persoonlijke reputatie maar wel om de bevestiging van het evangelie dat hij gebracht heeft. Hij gaat, soms met een zekere ironie of spot, in op de argumenten die deze gemeenteleden tegen hem inbrengen en gaat ook, zij het met tegenzin, roemen op zijn geestelijke verworvenheden teneinde een tegenwicht te bieden tegen de valse autoriteit waarmee de schijn-apostelen zich presenteren bij de gemeenteleden. Hij spreekt de misleide gemeenteleden streng vermanend toe in het bijzonder als hij hen vraagt of ze nog wel in het geloof zijn. Immers, hoe konden ze zich zo laten verleiden? Niettemin lijkt Paulus goede hoop te hebben dat het met hen in orde komt en hij eindigt positief.

6.7 Studievragen

1. De laatste twintig jaren is er veel onrust geweest (en nog) in veel evangelische gemeenten in Nederland? Wat is hiervan, volgens u, in het algemeen de oorzaak en wat zouden gemeenten moeten doen om de rust te handhaven?
2. Hebt u ervaring met het binnendringen van valse leraren (of iets dergelijks) in uw gemeente? Werd daar tegenop getreden en zo ja, met welk resultaat?
3. De apostel verhaalt van een extatische geestelijke ervaring. Hebt u iets dergelijks ook weleens meegemaakt en hoe bent u daar verder mee omgegaan?
4. Hoe reageert u als u te maken krijgt met kritiek op de gemeenteleiding?

5. Gemeenteleiders wordt nogal eens machtsmisbruik en manipulatie verweten. Hoe zou u onderscheiden of hier werkelijk sprake van is?

6. Wat kunnen leiders er, volgens u, aan doen om te zorgen dat hun gemeente geestelijk volwassen wordt?

Verwijzingen:

1. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag. 328

2. D.A.Carson, *From triumphalism to maturity*, Paternoster Press, 1996 3d edition, pag. 13

3. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag. 327,328

4. *Ibid*, pag. 27

5. D.A.Carson, *From triumphalism to maturity*, Paternoster Press, 1996 3d edition, pag. 22, 23, 24

6. *Ibid*, pag.17, 18 19

7. *Ibid*, pag. 19

8. Simon J. Kistemaker, *Exposition of the Second Epistle to the Corinthians*, Baker Books, Grand Rapids, 2004, pag. 397

9. *Ibid*, pag. 405

10. *Ibid*, pag. 408

11. *Ibid*, pag. 416, 417,418

12. *Ibid*, pag. 425

13. *Ibid*, pag. 443,444

14. *Ibid*,pag. 444